

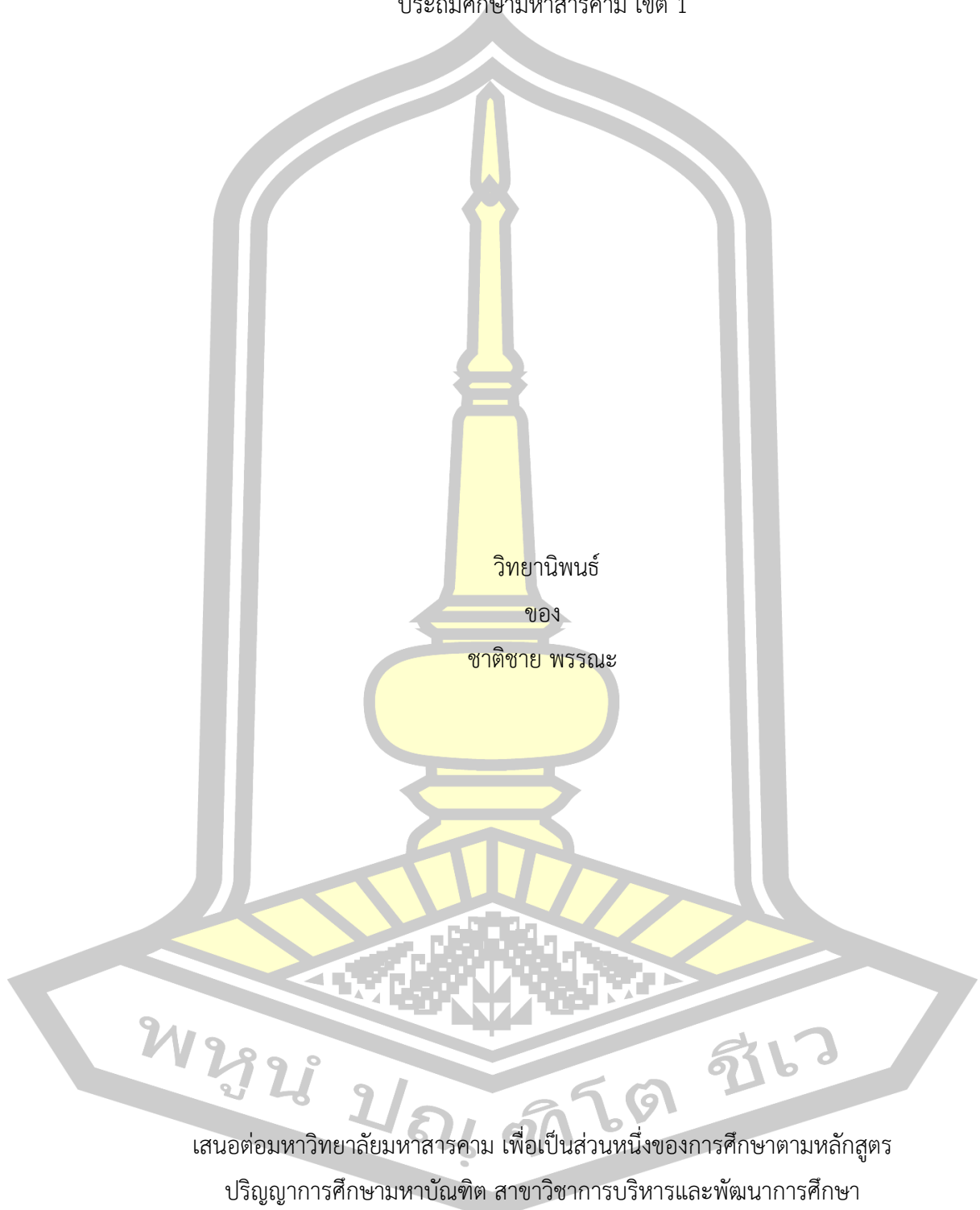
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ชาติชาย พรณะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กรกฎาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

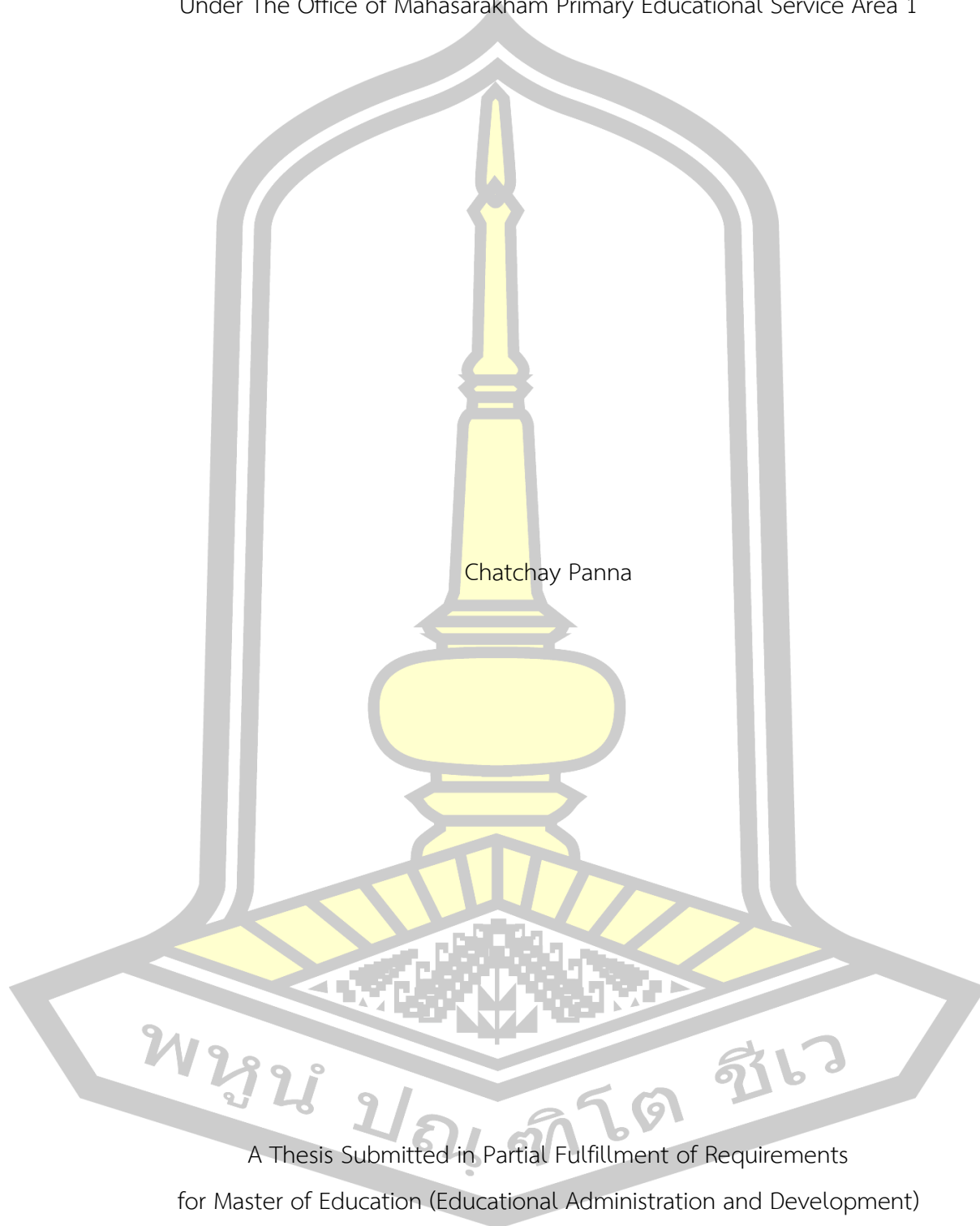

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กรกฎาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Academic Administration Guidelines in Educational Institutions
Under The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1

Chatchay Panna

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

July 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายชาติชาย พรรณะ
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. รัชชัย จิตรัตน์)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ธัญญธร ศรีวิเชียร)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. ชัชจรีญา ไบลี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

.....
(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1		
ผู้วิจัย	ชาติชาย พรรณะ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 2) เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 97 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รวม 194 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน จาก 3 สถานศึกษาที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านการ

จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน 15 แนวทาง มีผลการประเมินความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษา

TITLE	The Development of Academic Administration Guidelines in Educational Institutions Under The Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1		
AUTHOR	Chatchay Panna		
ADVISORS	Assistant Professor Thatchai Chittranun , Ed.D		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current conditions, the desirable conditions, and the needs for academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1 and 2) develop guidelines for academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. The research was divided into two phases as follows. Phase 1 involved studying the current conditions, desirable conditions, and guidelines for academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. The sample group included 97 school administrators and 97 academic heads from schools under the Office of Maha Sarakham Primary Educational Service Area 1, totaling 194 participants. Stratified random sampling was adapted to select the participants. The research instrument used was a questionnaire. Phase 2 focused on developing the guidelines for academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. The data were collected from 6 informants from 3 schools determined for their best practices, along with 5 educational experts selected through purposive sampling. The research instrument used in this phase was an evaluation form to assess the appropriateness and feasibility of the proposed guidelines. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean,

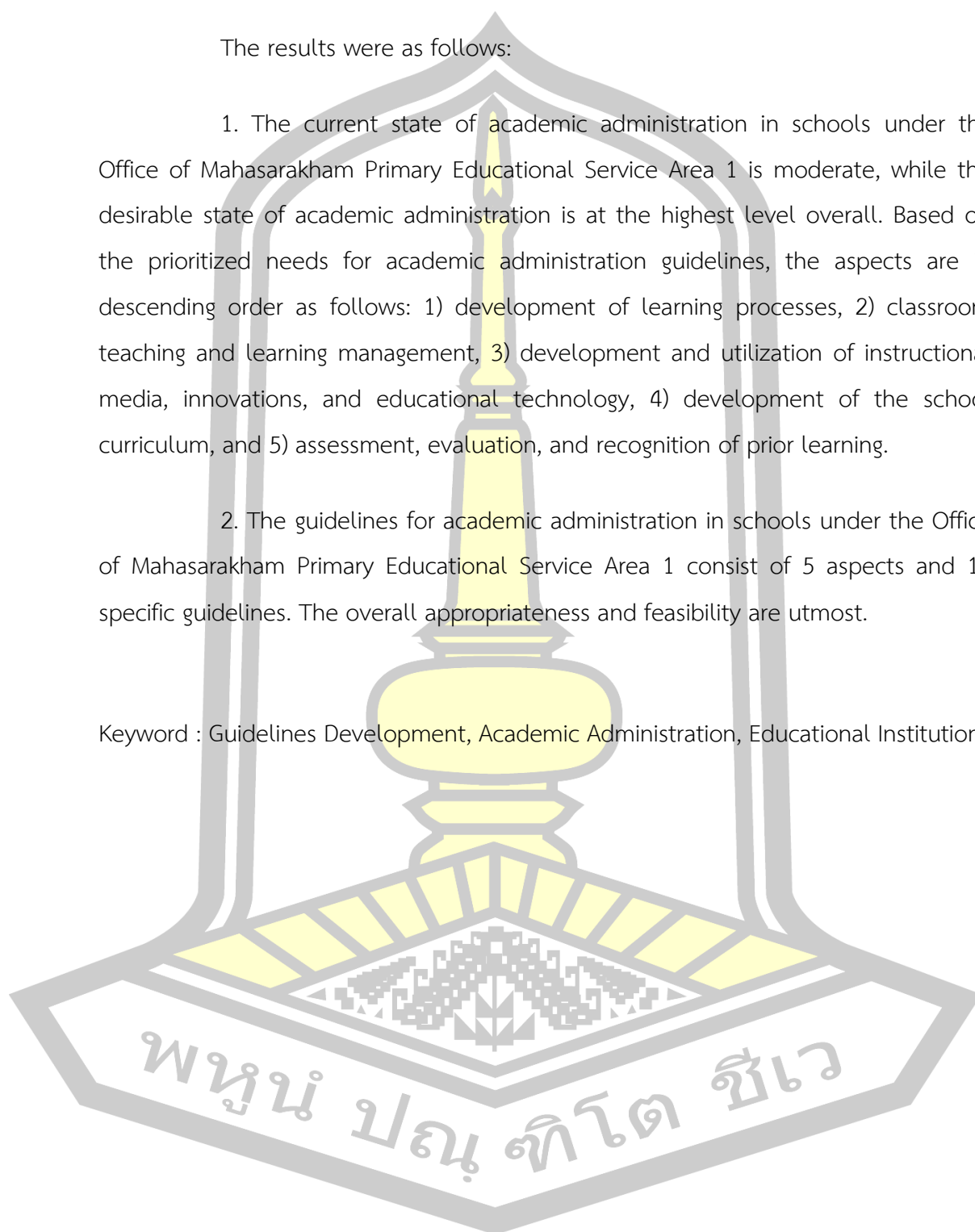
and standard deviation.

The results were as follows:

1. The current state of academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1 is moderate, while the desirable state of academic administration is at the highest level overall. Based on the prioritized needs for academic administration guidelines, the aspects are in descending order as follows: 1) development of learning processes, 2) classroom teaching and learning management, 3) development and utilization of instructional media, innovations, and educational technology, 4) development of the school curriculum, and 5) assessment, evaluation, and recognition of prior learning.

2. The guidelines for academic administration in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1 consist of 5 aspects and 15 specific guidelines. The overall appropriateness and feasibility are utmost.

Keyword : Guidelines Development, Academic Administration, Educational Institutions

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชัชวริยา ไบลี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวความคิด คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนทางการวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งด้านการบริหารและการพัฒนาการศึกษา และความรู้ด้านอื่น ๆ จนก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและได้ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรมทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัย ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ และเพื่อนนิสิตสาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษารุ่น พ.36 และบุคคลอันเป็นที่รัก ที่สนับสนุน ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีแก่ชุมชน สังคม ประเทศชาติจากการศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ขอโน้มบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชาติชาย พรรณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. การบริหารสถานศึกษา.....	9
2. การบริหารงานวิชาการ.....	11
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	25
3. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง.....	46
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.....	51
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57

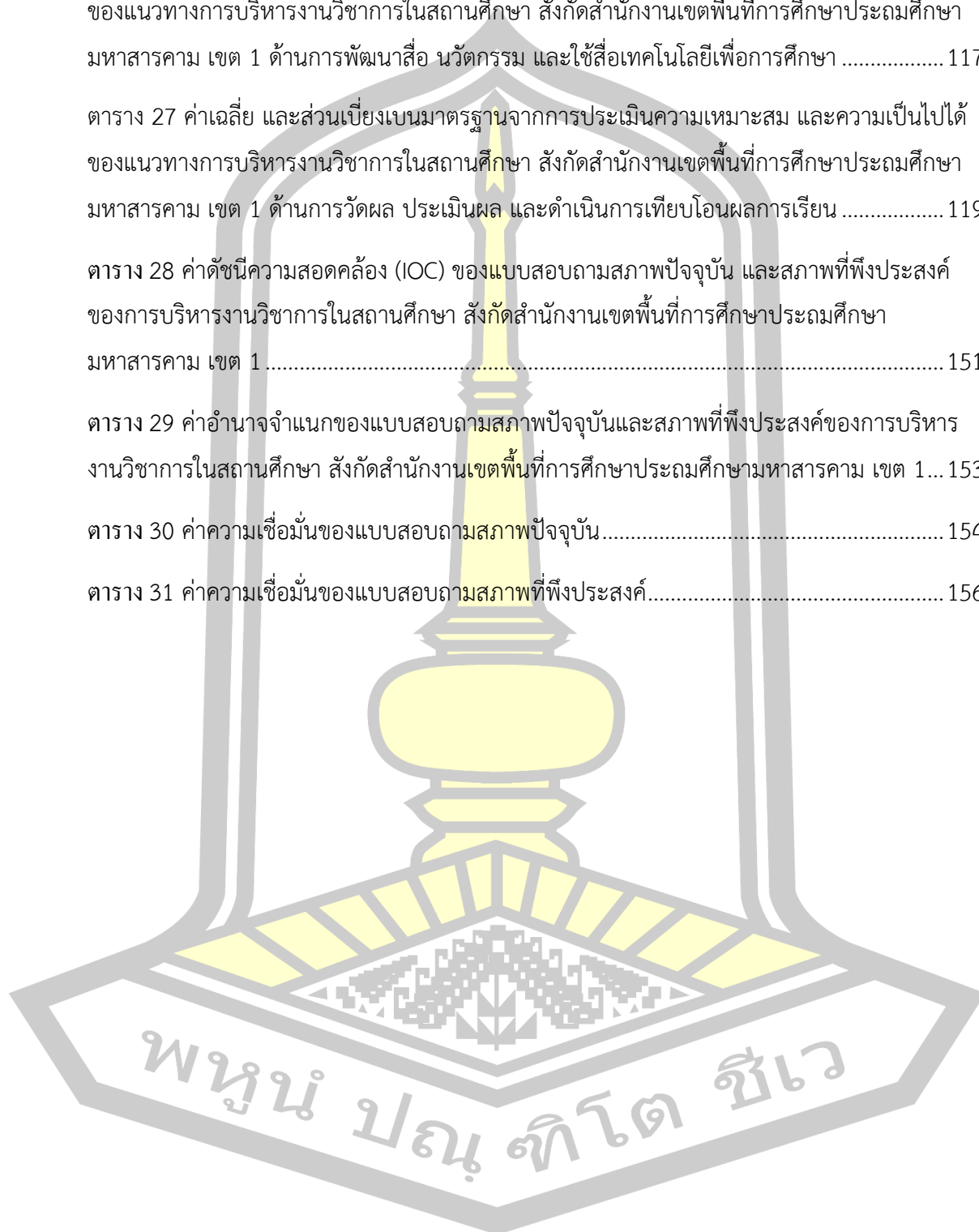
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1.....	67
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	121
สรุปผล.....	121
อภิปรายผล.....	123
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	136
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	139
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	150
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	158
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	17
ตาราง 2 องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	20
ตาราง 3 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	23
ตาราง 4 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	25
ตาราง 5 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	28
ตาราง 6 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	30
ตาราง 7 วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	33
ตาราง 8 สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	35
ตาราง 9 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา... 38	
ตาราง 10 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา40	
ตาราง 11 วิเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน. 44	
ตาราง 12 สังเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	46
ตาราง 13 จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายองค์ประกอบ.....	81
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความ ต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามองค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	82

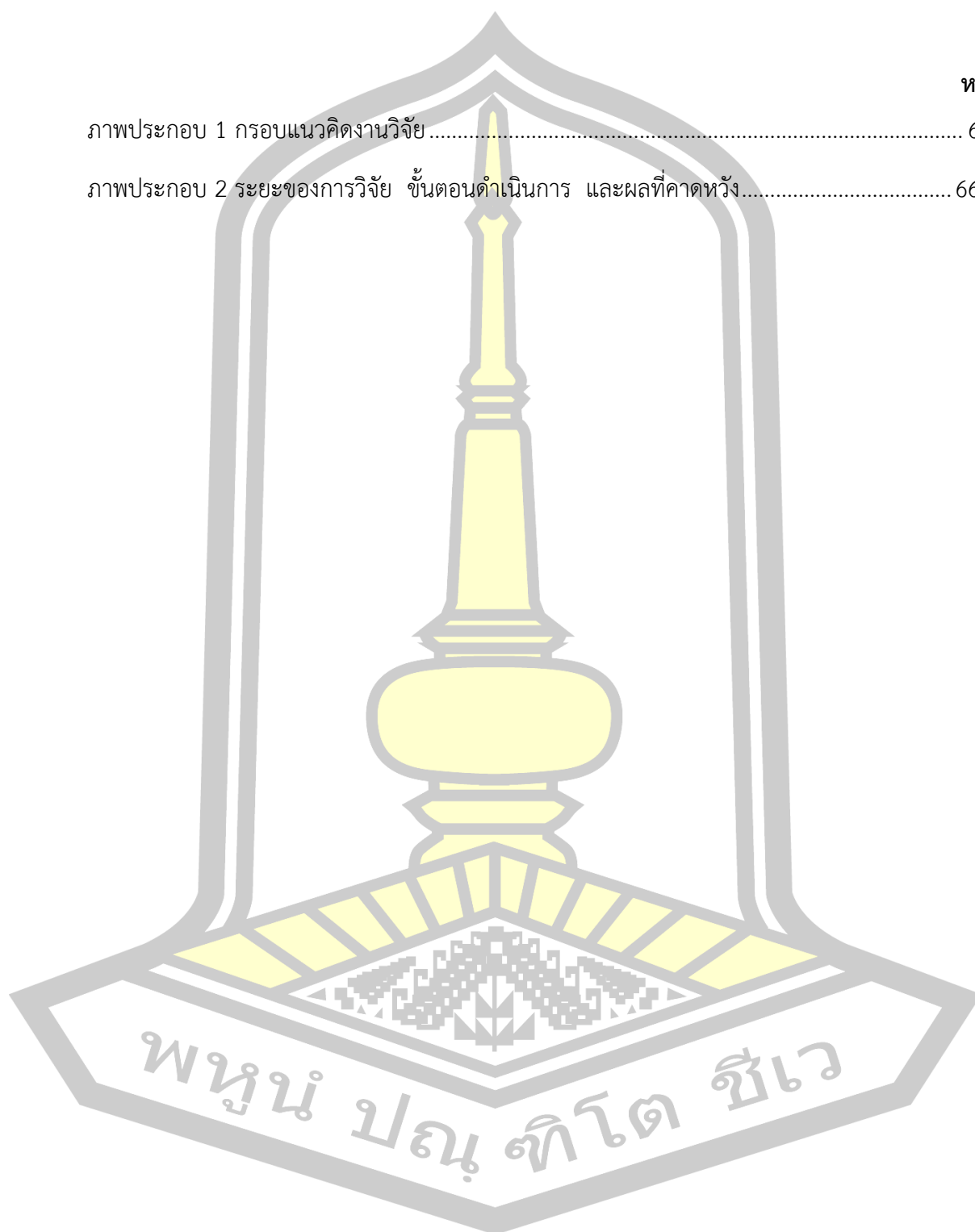
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	85
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	89
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	93
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	97
ตาราง 21 สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	108
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม และรายด้าน	111
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	112
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	114
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	115

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	117
ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	119
ตาราง 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1	151
ตาราง 29 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1...	153
ตาราง 30 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน.....	154
ตาราง 31 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์.....	156

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 ระยะเวลาของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ชัดเจนว่า สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ จึงมีบทบาทสำคัญในการวางแผน จัดระบบ และนิเทศภายใน สถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ และนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ งานบริหารงานวิชาการครอบคลุมองค์ประกอบหลัก เช่น การจัดทำและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการยังเป็น กลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบทบาทในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ดังนั้น การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องอาศัย ผู้นำทางวิชาการที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรทุกฝ่ายในการพัฒนาการเรียนรู้ให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาถือเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด ในโรงเรียนที่บุคลากรทุกคนที่ส่วนร่วม โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจในการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานการศึกษา ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ ก็มี

ความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์เนื้อหาที่อำนวยความสะดวกในการสอน ทำให้สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคนทุกที่ ทุกเวลา แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า การปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนจะต้องลดน้อยลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังต้องมีอยู่ แต่เปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2563)

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่จะทำให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต รวมทั้งการเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งทั้งผู้บริหาร สถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล จึงเป็นหัวใจหลักสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารย่อมต้องผลักดันคุณภาพทางวิชาการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ตลอดจนการนำกระบวนการบริหารที่ทันสมัย ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนภารกิจ และขยายการดำเนินงานวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลทางวิชาการในสถานศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) สถานศึกษาใดที่พัฒนางานวิชาการได้ก้าวหน้า หรือเป็นเลิศ จะเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ยอมรับคุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเอาใจใส่ และตระหนักในภารกิจพัฒนาตนเองให้เข้าใจงานวิชาการ เพื่อพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ท้นต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคม ส่วนงานด้านอื่น ๆ ถือเป็นงานที่สำคัญรองลงมา หรือเป็นงานที่ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ยึดเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ (ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจหลัก การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความเหลื่อมล้ำทางโอกาส และทรัพยากรทางการศึกษา การดำเนินงานด้านวิชาการจึงมีความจำเป็นต้องออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่สถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนมาก งานวิชาการซึ่งครอบคลุมการจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเชิงรุก การบูรณาการเพิ่มเติมศึกษา รวมถึงการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งการดำเนินงานวิชาการภายใต้การกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) พบว่าค่าเฉลี่ยรวม 4 วิชา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี2566 กับ ปี2567 ผลสัมฤทธิ์ลดลง 1.22 และในภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศ ร้อยละ 2.43 และในภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศ ร้อยละ 2.36 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1)

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ได้ตระหนักถึงปัญหาและเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ จึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาหรือสามารถนำผลที่ศึกษาไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยทำการศึกษาวิจัยในขอบเขตขององค์ประกอบขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของนักวิชาการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ได้แก่ Faber (1970); Hallinger Phillip And Murphy Joseph (1985); Robert (Administration Behaviour in Education); Sergiovanni (1980); E. W. a. O. Smith (1969); กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554); จันทราณี สงวนนาม (2551); นันทรัตน์ เจริญกุล (2563); สันติ บุญภิรมย์ (2552); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้องค์ประกอบขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ทั้งหมด 5 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 188 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 188 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รวมทั้งหมด 376 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2566)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 97 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รวม 194 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ แล้วใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

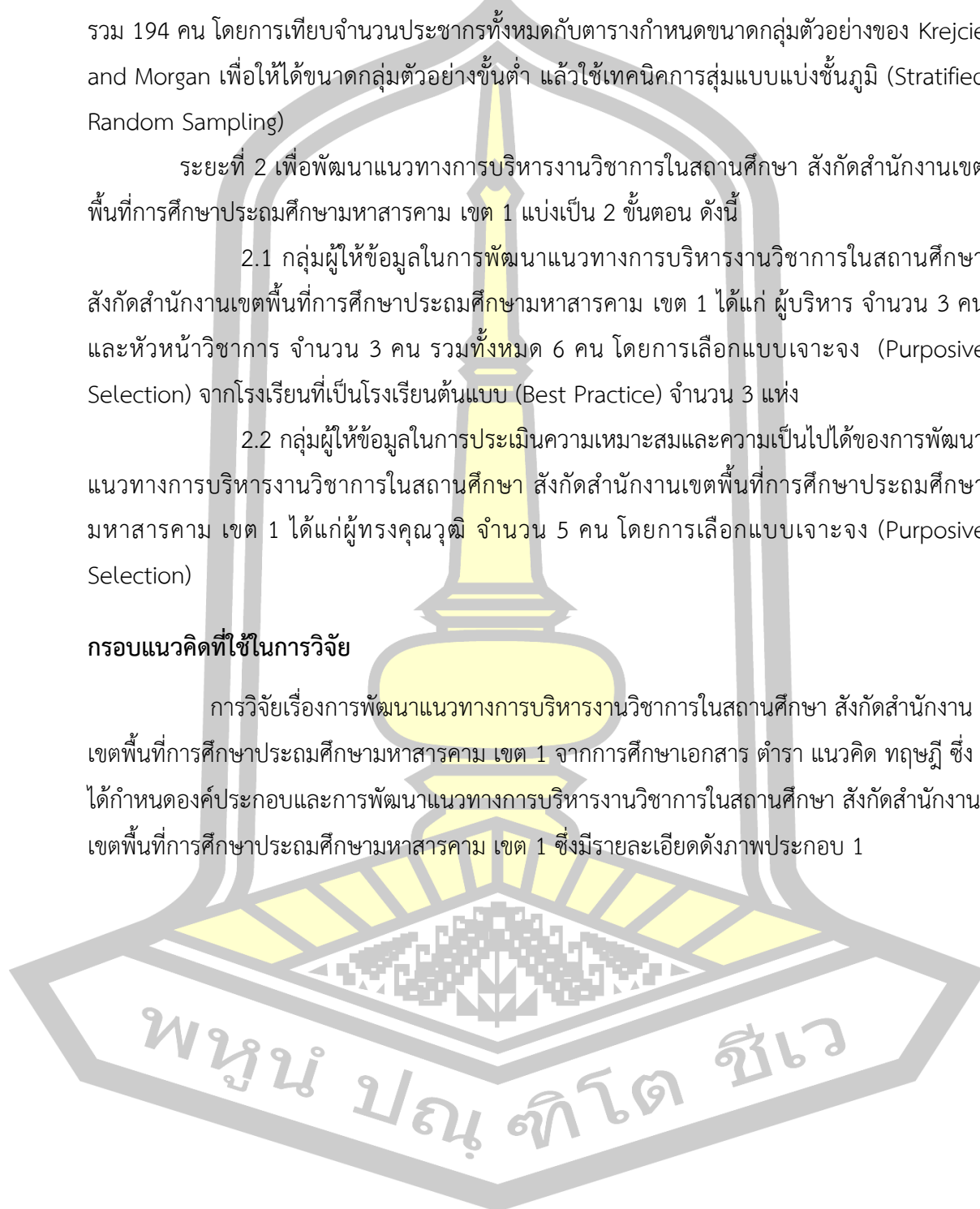
ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

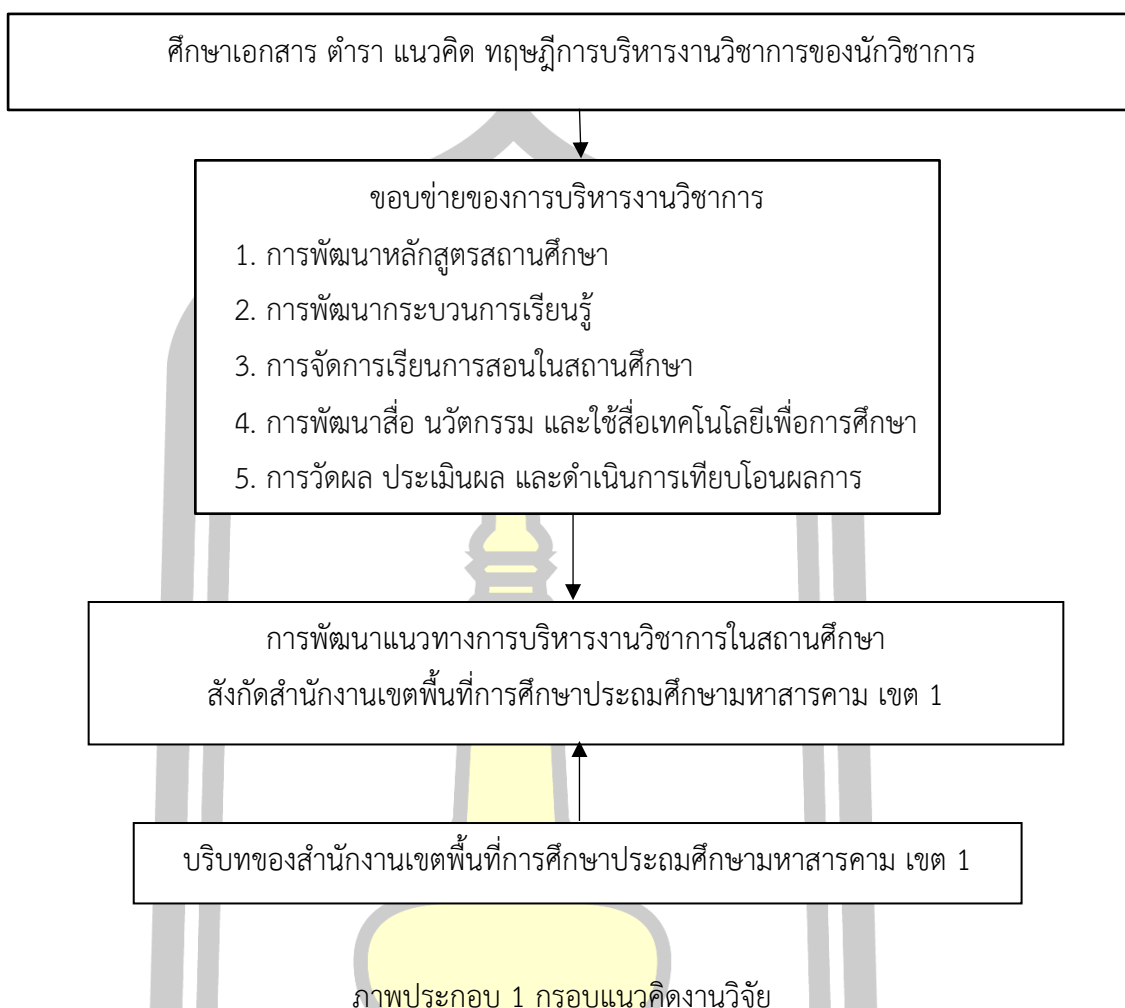
2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี ซึ่งได้กำหนดองค์ประกอบและการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กระบวนการ วิธีการ หลักการ และแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการด้านการพัฒนากระบวนการหรือกิจกรรม การดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนหรือผู้รับบริการ โดยการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเดิมให้ได้ประสิทธิผลที่ดีขึ้น โดยได้มีการวางแผนจัดทำ ระเบียบ และความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยทุกภาคส่วน

เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร มีวิธีการวัดและประเมินผล การจัดทำวิจัยเพื่อการติดตามผลและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริม พัฒนาให้ ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน โดยครูต้องเป็นผู้จัดการหรือผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา การฝึกทักษะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม การวัดและประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย มีการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีแบบแผนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนฝึกกระบวนการคิดและการลงปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือนำองค์ความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยใช้นวัตกรรม สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการปลูกฝังเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา สื่อ นวัตกรรมในการเรียนการสอน รวมถึงการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาสื่อร่วมกับองค์กรอื่นๆ และส่งเสริมให้ครูนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ไปใช้การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

2.5 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือการวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ครูดำเนินการวัดผลและ

ประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถาบันอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ภาวะหรือสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายบริหารงานวิชาการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

7. หัวหน้าวิชาการ หมายถึง ครูที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นหลักการแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบริหารสถานการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
3. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2545) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต่ออาศัยบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามหลักการให้บริการสาธารณะของรัฐอย่างเสมอภาค ต่อเนื่องและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ

จำเนียร พลหาญ (2553) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนในสังคม โดยใช้ทรัพยากรการบริหารอย่างมี

ประสิทธิภาพจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้คนในสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังถือเป็นศาสตร์ ที่มีวิทยาการที่สามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติการประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

Good (1973) ได้ให้ความหมายการบริหารงานในสถานศึกษา หมายถึง การสั่งการ การควบคุมดูแลงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเหล่านั้นนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการศึกษาให้ตรงเป้าหมายทุกประการ

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยอาศัยความร่วมมือของทุกส่วนในสังคม เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้ อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะการดำเนินงานมิใช่เพียง กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและ กระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งต้องอาศัยองค์กรปฏิบัติงานหลัก คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติงานเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สมาน อัสวภูมิ (2541) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ปัจจุบันมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้นทุกที ๆ ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารการศึกษาทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา ในบางประเทศการบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่ต่ำกว่าอาชีพอื่น ๆ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในองค์กร เพื่อให้การศึกษาเกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ที่จะทำให้สถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ งานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารต้องบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบร่วมกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่ต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สุภัค โอฬารพิริยกุล (2556) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

เสาวภา นิสมโกมล (2558) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการด้านการพัฒนากระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงนักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ชาตมังกร เลนคำมี (2550) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ งานวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารงานโรงเรียน แต่การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการและเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี

ชาลินี ฉายารัตน์ (2550) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดผล การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

รัตนา อนันตชาติ (2550) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่สำคัญที่สุด ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และถือว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง หัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งาน วัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด การนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษาและงานประชุม

อบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญอย่างมากในสถานศึกษา ที่จะส่งผลทำให้เกิดคุณภาพทั้งต่อครู การจัดการเรียนการสอน และต่อนักเรียน โดยผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ในการบริหารงานด้านวิชาการให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงเป้าประสงค์ของสถานศึกษาและผลสำเร็จที่จะเกิดแก่ผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และการบริหารงานวิชาการจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ควรประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. สื่อ นวัตกรรมและสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนว่าครอบคลุม 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
7. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
8. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินทร์ นามวรรณ (2554) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการ โรงเรียน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ตามหลักการและแนวคิดของการบริหารงานวิชาการว่า ต้องยึดหลักให้สถานศึกษา จัดทำหลักสูตร สถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมี ส่วนร่วม มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็น เครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการ จัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว กำหนดเป็นขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
- ท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นันทรัตน์ เจริญกุล (2564) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการที่สำคัญ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

นอกจากนี้ ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู เทคนิคในการจัดการเรียนรู การศึกษาสำรวจความต้องการของชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนกับโรงเรียน

Smith and others (1969) กล่าวว่า ขอบข่ายงานบริหารด้านวิชาการ ประกอบด้วย

1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้การจัดอุปกรณ์การสอน
4. การนิเทศการสอน

5. การส่งเสริมครูประจำการ

Faber and Shearron (1970) ได้แบ่งงานวิชาการ ออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การจัดอุปกรณ์การสอน
5. การนิเทศการสอน
6. การส่งเสริมครูประจำการ

Robert S. Fisk (1975) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน ตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมาย โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ รวมถึงการประเมินผลโปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ตลอดจนการวัดผล เพื่อจะได้ติดตามการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลยมิได้

Sergiovani and others (1980) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วย

1. การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
2. การติดตามการเรียนการสอน
3. การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน
4. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
5. การจัดการวัสดุสำหรับการเรียนการสอน

Hollinger and Murphy (1985) ขอบข่ายในการบริหารงานวิชาการเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า งานวิชาการและขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งนั้น เพราะงานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการพัฒนา และการใช้สื่อเทคโนโลยีในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และองค์กรต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

[illegible]

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ	ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ									
	จันทร์ ปุณณาม (2551)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	กาญจน์ เรืองมนตรี และจริณธร นามวรรณ (2554)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	นันทวัฒน์ เจริญกุล (2564)	Smith and others (1969)	Faber and Shearson (1970)	Robert S. Fisk (1975)	Sergiovani and others (1980)	Hollinger and Murphy (1985)
21. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา				✓						
22. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา				✓						
23. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง									✓	✓
										1
										1
										2

จากตาราง 1 พบว่า การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ที่มีความสำคัญและจำเป็น ซึ่งสอดคล้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีประเด็นที่สอดคล้องกันหลายประการ ทั้งหน่วยงานด้านการศึกษาและนักวิชาการต่าง ๆ จึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาจากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย ได้กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ผู้วิจัยได้สรุปขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 23 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ผนวกขอบเขตงานและลักษณะงานที่สังเคราะห์ไว้ในกลุ่มเดียวกัน เข้าไว้ด้วยกันแล้วสรุปเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 5 ด้านดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1. ศึกษาสาระการเรียนรู้/เนื้อหา/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. การพัฒนาหรือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ 4. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัด การเรียน การสอน ในสถานศึกษา	1. การวางแผนงานวิชาการ 2. สอนซ่อมเสริม 3. การนิเทศภายในสถานศึกษา 4. การแนะแนวการศึกษา 5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 6. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 7. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 8. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2. การส่งเสริมครู 3. การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน ลักษณะของห้องเรียน อย่างเพียงพอและหลากหลาย 4. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 5. จัดทำสื่อ ใช้วัสดุจากท้องถิ่นไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการศึกษา 6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น
5. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและมีการซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3. วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง 4. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

จากตาราง 2 พบว่า องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการวัดผลและประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อ แก้ปัญหา พัฒนาคน ชุมชน สังคม ถ่ายทอดความรู้ ฝึกฝน อบรมสืบสานวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ต่อตนเอง บำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและ ดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพ การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่ การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถ เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของ ผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ชวลิต ชูกำแหง (2551) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็น พื้นฐานอยู่เลยและการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น รวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับ ผู้เรียนด้วย

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูอาจารย์ได้ ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของ บริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่น ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่ม ตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือกเนื้อหา ให้ตรงและครอบคลุมชนิดของ

ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ และท้ายสุดคือ วิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

Taba (1992) ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้าน การวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึง จุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลง ทั้งหมดทั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทั้งด้านความคิดและ ความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเดิมให้ได้ประสิทธิผลที่ดีขึ้น โดยได้มีการวางแผน จัดทำระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาให้ เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดัง ปรากฏตาราง 3

ตาราง 3 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

นักวิชาการ องค์ประกอบ	ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	ชวลิต ชูก่าแพง (2551)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	Taba (1992)	ความถี่
1. สร้างหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มี อยู่แล้วให้ดีขึ้น		✓	✓			✓	3*
2. พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และ วิชาความรู้ต่างๆ					✓		1

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ นักวิชาการ							ความถี่
	ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	ชวลิต ชูกำแหง (2551)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	Taba (1992)	
3. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางและความต้องการของสังคม	✓				✓	✓	3*
4. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน	✓				✓		2
5. กำหนดวิสัยทัศน์ จุดประสงค์ หลักการกระบวนการสอน สอดคล้องกับเนื้อหา	✓				✓		2
6. วางแผนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	✓	✓				✓	3*
7. วิธีการวัดผลและประเมินผล	✓	✓			✓	✓	4*
8. มีการจัดทำวิจัยติดตามผล		✓					1
9. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓		✓		✓	4*

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสารของ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2551), ชวลิต ชูกำแหง (2551), สันติ บุญภิรมย์ (2552), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ผู้วิจัยได้ผนวกมุมมององค์ประกอบที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปรากฏดังตาราง 4

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

ตาราง 4 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1. สร้างหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น	1. กำหนดวิสัยทัศน์ จุดประสงค์ หลักการ กระบวนการสอน สอดคล้องกับเนื้อหา 2. พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่างๆ 3. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของสังคม 4. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. วางแผนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	1. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. วิธีการวัดผลและประเมินผล	1. มีการจัดทำวิจัยติดตามผล พัฒนา ติดตามผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเดิมให้ได้ประสิทธิผลที่ดีขึ้น โดยได้มีการวางแผน จัดทำระเบียบ และความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร มีวิธีการวัดและประเมินผล การจัดทำวิจัยเพื่อการติดตามผลและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดมวลประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความคาดหวัง

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กำหนดบทบาทของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีจำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์ สนับสนุนหลายอย่างในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องหาทางให้นักเรียนได้ผ่านประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด และเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือการจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือตามศักยภาพของแต่ละคน โดยมีแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา ด้านครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ที่มีความสำคัญก็คือครู เปรียบเสมือนผู้จัดการหรือผู้อำนวยการความสะดวก และผู้บริหารที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน

จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีหลักการและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระสามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี

3. นักเรียนนี้เป็นผู้ปฏิบัติครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี

5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว

7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่

8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทิตนา แชมมณี (2560) ได้ให้ความหมายของการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษานแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาจากเอกสารผลการวิจัยหรือการสังเกต สอดถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การกำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน และสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระเบียบ การกำหนดเป้าหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุผลสูงสุด

3. การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย ผู้สอนจะต้องเตรียมงาน หรือจัดสภาพการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้มีประสิทธิภาพ

4. การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นการทดสอบการมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยทั่วไปจะใช้วิธีการต่อไปนี้

4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

4.2 ประเมินความเป็นไปได้โดยประเมินในเชิงปฏิบัติการ เป็นการนำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานการณ์จริง ในลักษณะการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

5. การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 2 ระยะ คือ

5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระยะนี้ ใช้ผลการประเมินความเป็นไปได้จริงเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

5.2 ระยะหลังนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ดังปรากฏตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาระบบการเรียนรู้

องค์ประกอบ นักวิชาการ						
	ส่วิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550)	จันทร์านิ สงวนนาม (2551)	พิศนา เขมมณี (2560)	ความถี่
1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	✓	✓				2*
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	✓	✓		✓		3*
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	✓	✓				2*
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา	✓		✓			2*

ตาราง 5 (ต่อ)

นักวิชาการ องค์ประกอบ	ส่วที่ 1 (2545)	ส่วที่ 2 (2550)	ส่วที่ 3 (2550)	ส่วที่ 4 (2551)	ส่วที่ 5 (2560)	ความถี่
	ส่วที่ 1 (2545)	ส่วที่ 2 (2550)	ส่วที่ 3 (2550)	ส่วที่ 4 (2551)	ส่วที่ 5 (2560)	ความถี่
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก รวมทั้งสามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	5*
6. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง				✓		1
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระสามารถสรุปและสร้างองค์ ความรู้ใหม่ขึ้นได้			✓	✓		2*
8. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี				✓		1
9. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ				✓		1
10. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและ เรียนรู้ด้วยตนเอง				✓		1
11. กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่า เนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ ความรู้ใหม่				✓		1
12. ประเมินความเป็นไปได้เชิงทฤษฎี					✓	1
13. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากการวิจัยที่ เกี่ยวข้อง					✓	1
14. กำหนดหลักการ เป้าหมาย รูปแบบการจัดการ เรียนรู้ให้สอดคล้อง บรรลุกับเป้าหมาย					✓	1

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ นักวิชาการ						
	ส่วทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550)	จันทรานี สงวนนาม (2551)	ทศนา แชนมณี (2560)	ความถี่
15. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้					✓	1
16. ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้					✓	1

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากการศึกษาเอกสารของ ส่วทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550), จันทรานี สงวนนาม (2551), ทศนา แชนมณี (2560) ผู้วิจัยได้ผนวกรวมองค์ประกอบที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

องค์ประกอบของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้	1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. กำหนดหลักการ เป้าหมาย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง บรรลุกับเป้าหมาย 3. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
	4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 6. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี 7. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ 8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง	1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก รวมทั้งสามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 2. กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ 3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
3. ประเมินความเป็นไปได้เชิงทฤษฎี	1. ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระสามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน โดยครูต้องเป็นผู้จัดการหรือผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา การฝึกทักษะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม

การวัดและประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย มีการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

เกษม วัฒนชัย (2555) ได้ให้ความหมายของหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีดังนี้

- 1) บุคคลที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว
- 2) บุคคลที่จะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่เขาสนใจหรือที่เขาต้องการ
- 3) พัฒนาความคิดไปพร้อม ๆ กับกระบวนการเรียนรู้
- 4) การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้ในวิธีการและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เติบโตเต็มความสามารถสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียน มีอิสรภาพในการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยได้ใช้กระบวนการคิดปฏิบัติได้จริง มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active Participation) ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนมากกว่าผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้ให้ความหมายของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

จิตติมา วรรณศรี (2557) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความสามารถและทักษะในการลงมือปฏิบัติ และเจตคติในทางบวก ส่งผลให้บุคคลเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2559) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยมีการเตรียมการวางแผนตามหลักวิชาที่มีขั้นตอน กระบวนการที่เป็นแบบแผนที่ชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบทั้งบุคคลต่อบุคคล บุคคลกับสื่อ และบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา จากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

นักวิชาการ องค์ประกอบ	เกษม วัฒนชัย (2555)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2556)	จิตติมา วรณศิริ (2557)	ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2559)	ความถี่
1. บุคคลที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ กับความรู้หรือ ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว	✓	✓				2
2. บุคคลที่จะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่ผู้เรียน ถนัด มีความสนใจ และตามความต้องการของ ผู้เรียน	✓	✓				2
3. กระบวนการเรียนรู้เป็นแบบแผนที่ชัดเจน	✓	✓			✓	3*
4. การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ใน วิธีการและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	✓					1
5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้		✓		✓		2

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ องค์ประกอบ	เกษม วัฒนชัย (2555)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	จิตติมา วรณศรี (2557)	ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2559)	ความถี่
6. สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง		✓				1
7. ใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน		✓		✓	✓	3*
8. ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าผู้สอน		✓				1
9. การจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้			✓			1
10. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			✓		✓	2
11. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้			✓			1
12. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน			✓			1
13. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ			✓			1
14. เจตคติทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์				✓	✓	2

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจากการศึกษาเอกสารของ เกษม วัฒนชัย (2555), ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556), จิตติมา วรณศรี (2557), ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย

(2559) ผู้วิจัยได้ผนวกรวมองค์ประกอบที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1 กระบวนการเรียนรู้เป็นแบบแผนที่ชัดเจน	1. การจัดทำแผนการเรียนรู้ 2. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2. บุคคลที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว 3. บุคคลที่จะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่ผู้เรียนถนัด มีความสนใจ และตามความต้องการของผู้เรียน 4. การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ในวิธีการและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ 5. ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนมากกว่าผู้สอน 6. ใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน 7. เจตคติทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน	1. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีแบบแผนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนฝึกกระบวนการคิดและการลงปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือนำองค์ความรู้

เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยใช้นวัตกรรมสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการปลูกฝังเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ สิ่งที่ส่งเสริม พัฒนาระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้รอบด้านจนเต็มศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีความหลากหลาย เน้นสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าตนเอง ผู้เรียน และผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขึ้นมาเอง หรืออาจนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนรู้โดยการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีในการศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้สื่อการสอนว่า ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดทำสื่อการสอน สามารถจัดทำได้ดังนี้

1.1 ครูจัดทำขึ้นเองโดยใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้ วัสดุที่จัดซื้อในราคาถูก

1.2 ให้นักเรียนจัดทำขึ้น และอยู่ในความแนะนำของครู

1.3 สื่อบางชนิดอาจได้รับการบริจาคจากองค์กรหรือมูลนิธิต่าง ๆ ตลอดจน

ห้างร้าน

1.4 สื่อการสอนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ราคาแพง สถานศึกษายังไม่สามารถจัดซื้อได้ก็ใช้การยืมจากหน่วยงานอื่น

1.5 สื่อการสอนบางประเภทไม่สามารถจะจัดทำขึ้นเองได้ แต่ต้องใช้เป็นประจำ ควรเตรียมงบประมาณเพื่อนำไปซื้อไว้ใช้และให้บริการแก่ครู อาจารย์

2. การเลือกใช้สื่อการสอน จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึง

2.1 ลักษณะวิชาที่สอนเป็นวิชาทฤษฎีหรือปฏิบัติการใช้สื่อชนิดใด จึงจะให้นักเรียน นักศึกษา มีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

2.1.1 คุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ การเลือกใช้ให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน ลักษณะของห้องเรียน

2.1.2 การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีนักเรียน นักศึกษา มีบทบาทในการเรียนการสอน มีกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งครูอาจารย์สามารถจัดในลักษณะของสื่อประสม

จันทร์านิ สงวนนาม (2545) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สื่อที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสาร หลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน นอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ

(สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) ได้ระบุถึงแนวทางการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา
2. จัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ระบุถึงแนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น
5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครู อาจารย์ บรรลุผลโดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอให้ครู อาจารย์ ได้เลือกพัฒนาและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล สื่อ และเทคโนโลยีนั้นควรเน้นตั้งแต่การจัดทำจัดหาจากท้องถิ่นไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ

ทางการคิด ได้แก่ การคิดอย่างไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากนั้นนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้วิเคราะห์ องค์ประกอบของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 วิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นักวิชาการ องค์ประกอบ	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543)	จินตนา สมนาม (2545)	สำนักงานปฎิรูปการศึกษา (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550)	ความถี่
1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ	✓		✓	✓		3*
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	4*
3. จัดทำสื่อ ใช้วัสดุจากท้องถิ่นไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการศึกษา	✓				✓	2
4. การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน ลักษณะของห้องเรียน อย่างเพียงพอและหลากหลาย	✓		✓		✓	3*
5. การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนลักษณะสื่อประสม	✓					1
6. สื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น		✓				1

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ องค์ประกอบ	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543)	จันทราณี สงวนนาม (2545)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550)	ความถี่
7. สื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ		✓				1
8. สื่อที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสารหลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน		✓				1
9. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ				✓		1
10. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น				✓		1
11. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา				✓		1

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากการศึกษาเอกสารของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543), จันทราณี สงวนนาม (2545), สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545), กระทรวงศึกษาธิการ (2546), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ผู้วิจัยได้ผนวกรวมองค์ประกอบที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 สังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

องค์ประกอบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอนและการบริหารงานวิชาการ	1. การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน ลักษณะของ ห้องเรียน อย่างเพียงพอและหลากหลาย 2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการ สอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 3. สื่อที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสาร หลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน 4. สื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการ เรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น 5. สื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการ ต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและ นวัตกรรมการเรียนการสอน	1. จัดทำสื่อ วัสดุจากท้องถิ่นไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็น สากล และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการศึกษา 2. การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนลักษณะสื่อประสม
3. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา สื่อ นวัตกรรมในการเรียนการสอน รวมถึงการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำสื่อร่วมกับ องค์กรอื่นๆ และส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ไปใช้การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

5. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายและแนวทางปฏิบัติของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังต่อไปนี้

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) ได้ให้ความหมายของการวัด และการประเมินผลและการเทียบโอน หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน โดยการวัดและประเมินผลตามระดับชั้นเรียน ที่มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์การประเมินคุณภาพระดับสถานศึกษา เพื่อ ตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายปีและช่วงชั้น นำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ได้มาตรฐาน การเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผล และงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผลได้แก่ คณะกรรมการจัดทำระเบียบวัด และประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบปรับปรุง การพัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผลอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจ เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้แก่

2.1 การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยประเมินตามผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานชั้นปี ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียนหลังเรียนและปลายปี เพื่อตรวจสอบปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อนำผลไปตัดสินผลการเรียนรู้รายวิชา เน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการปรับปรุงแก้ไขผลการ เรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินและส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนา สูงสุดเต็ม ความสามารถ รวมถึงมีการจัดการเรียนซ่อมเสริมและเรียนซ้ำในรายวิชาที่ไม่ผ่าน

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีครูที่ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ ประเมินพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดย พิจารณาจากจำนวนเวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ตัดสินผลเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน โดยผู้ได้รับ การตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีคณะกรรมการพัฒนาและ ประเมินของสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สรุปผล เป็นรายปี แจ้งให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไข

2.4 การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียน คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและวิชาการ กำหนดมาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการส่งเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลช่วงชั้น ประกาศแนวทางและวิธีการประเมินและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ดำเนินการประเมินปลายปี และประเมินผ่านช่วงชั้นมีการอนุมัติผลการประเมินโดยผู้บริหาร

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง ผู้เรียนสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือและใช้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

4. งานทะเบียน ได้แก่ ดำเนินการลงทะเบียน กรอกรายชื่อประวัติของนักเรียนใน ทะเบียน ออกเลขประจำตัวให้กับนักเรียนใหม่ รับมอบตัวนักเรียน การย้ายเข้าและย้ายออกของ นักเรียน สำรวจรายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้นและจัดทำรายชื่อให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ทำข้อมูลสถิติ เกี่ยวกับจำนวนนักเรียน

5. การเทียบโอนผลการเรียนประสานการจัดการวัดผลประเมินผล แต่งตั้ง คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน

6. การอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

7. การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการ วัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดผลประเมินผล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ ระเบียบวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. ภารกิจการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยมีการประเมินผล ก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน ประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อนำผลไปตัดสินผลการเรียน เลือกรูปวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลายเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง มีการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด จัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำ มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนและ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและการตัดสินผลการเรียน ตลอดจนการเตรียมตัวผู้เรียน ให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพระดับชาติ

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผล โดยการจัดอบรมพัฒนาการ จัดสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล และดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และสภาพผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยี

ประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดผลประเมินผล

4. การเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมินเพื่อการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำแผนการวัดผลประเมินผลสร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียน ดำเนินการโดยตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบของโรงเรียน จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอจบ เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อความเห็นชอบ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารของผู้จบการศึกษา ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน และจัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. การออกเอกสารแสดงผลการจบการศึกษา ดำเนินการจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุป ขอบข่ายงานการวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียน แล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือพฤติกรรมแล้ว

พิสนุ พงศ์ศรี (2550) ได้ให้ความหมายของการประเมินการเรียนรู้มีความสำคัญทั้งต่อผู้เรียนผู้เกี่ยวข้องและช่วยในการจัดการศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไรบ้างในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนกผู้เรียน
2. การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุโดยพิจารณาวินิจฉัยว่าเพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น
3. การเปรียบเทียบพัฒนาการโดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อนระหว่างและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นเพียงใด
4. การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการตัดสินผลการเรียนทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า
5. การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่าผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

6. การปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้เพราะผลการประเมินที่พบว่า ผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวัง อาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดีไม่เหมาะสมหรือไม่มีคุณภาพเพียงพอ

7. การวิจัย สารสนเทศจากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้

8. เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้วทั้งครู ผู้บริหารต้นสังกัดประชาชนชุมชนสังคมในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) ได้สรุปว่าแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ
3. พยายามส่งเสริมครูอาจารย์ให้มีความรู้ทางการวัดและประเมินผล
4. การจัดตารางสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและคุมสอบ
5. การประเมินผลการสอน

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน จากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 วิเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

องค์ประกอบ	นักวิชาการ	ปัญญา แก้วก้อย และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549)	พิสนุ พองศรี (2550)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553)	ความถี่
1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ			✓	✓		✓	3

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบ นักวิชาการ						ความถี่
	ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549)	พิสนุ พงศ์ศรี (2550)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553)	
2. งานทะเบียน การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา		✓	✓		✓	3
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5
4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและมีการส่งเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน		✓	✓			2
5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	✓	✓	✓			3
6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล		✓		✓		2
7. สถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียน		✓	✓			2
8. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและการเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา		✓	✓			2
9. วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายประเมินตามสภาพจริง			✓			1

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน จากการศึกษาเอกสารของ ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) , กระทรวงศึกษาธิการ (2552) , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) , พิสนุ พงศ์ศรี (2550) , รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) ผู้วิจัยได้ผนวกรวมองค์ประกอบที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

หรือสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของการการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 สังเคราะห์องค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

องค์ประกอบของการการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	องค์ประกอบที่ผนวกรวมกัน
1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายระดับประเทศ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและการเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา
2.งานทะเบียน การจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด ประเมินผลของสถานศึกษา	1. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและ ประเมินผล 2. สถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียน
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผล การเรียนและอนุมัติผลการเรียน	1. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและ มีการซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน 2. วิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินที่ หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง 3. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมเสริมให้ครู จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือการวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถาบันอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง

3.1 ความหมายของแนวทาง

Good (1973) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึง เป็นแบบอย่างของ

สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง หรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการเรียนรู้แบบเป็นแผนภูมิ ซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการ หรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความหมายสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

สิริอร วิชาวุธ (2554) แนวทาง คือ สิ่งที่มีสมาชิกทุกคนต้องเข้าใจตรงกันและยอมรับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการทำงาน แต่ละชั้น และยุทธวิธีของกลุ่ม รวมถึงลำดับเป้าหมายที่จะทำก่อนหลัง เพื่อทำให้เกิดความผูกพันและมุ่งมั่นที่จะกระทำสู่ความสำเร็จของทีม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แนวทางปฏิบัติ กระบวนการ หรือวิธีการที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.2 ความหมายของการพัฒนา

Good (1973) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ทางด้านความรู้ ความสามารถ ซึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำ

พะยอม วงศ์สารศรี (2534) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การเริ่มสร้างความรู้ ความคิด ความสามารถที่มีในการปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบมอบหมายให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ เป็นที่พอใจสำหรับองค์กร

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาตนเอง เพราะพื้นฐานของการพัฒนาทั้งหมดนั้นถ้าหากขาดการพัฒนาตนเองเป็นพื้นฐานแล้วนั้นก็ยากที่จะสามารถพัฒนาสิ่งอื่นแม้กระทั่งครอบครัวของตนเอง ดังนั้นก่อนจะไปพัฒนาบุคคลใดก็ควรที่จะพัฒนาตนเองก่อนเสมอ บุคคลอื่นเขาถึงจะยอมรับฟังและเกิดความศรัทธา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครู

ยนต์ ชุมจิต (2541) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง วิธีการพยายามเสริมสร้างครู ให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความรู้ มีทักษะการทำงาน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีสำหรับการทำงาน พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกเหมาะสมของการเป็นครูด้วย

คำหมาน คนไค (2542) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง กรรมวิธีที่จะทำให้ครูมีมาตรฐาน และคุณภาพเพิ่มสูงขึ้นด้วยวิธีและกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

กิติมา ปรีดีติลล (2532) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง วิธีการมากมายที่จะมุ่งเน้นเพิ่มเติมความคิด ความรู้ ความสามารถ ให้แก่บุคคลในองค์กร รวมทั้งพัฒนามุมมอง เจตคติของบุคคลที่ปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปในทางที่ดี ซึ่งจะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักการ กระบวนการ วิธีการ และแนวปฏิบัติไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อสามารถส่งเสริมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

การนำกระบวนการบริหารงานวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น มีนักวิชาการได้เสนอไว้ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
- 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
- 1.5 การกำหนดแผนงาน/โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

2.1 การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ

- 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
- 2.3 การควบคุมงาน
- 2.4 การติดตามกำกับ
- 2.5 การประสานงาน
- 2.6 การนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
- 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน

3.3 การรายงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนของ PDCA มีดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา และศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาวคือ ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบแผนงาน และโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงานโครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการ ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน แล้วให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบ ในแต่กิจกรรมโครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ

ในปีการศึกษาต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงานโครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา โดยทั่วไปมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการจะแบ่งเป็น ขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินการ จะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้

- 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.5 จัดทำโครงการสอน
- 1.6 จัดตารางสอน
- 1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.8 การลงทะเบียนนักเรียน

2. ขั้นการดำเนินงานเป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแล ให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่าง ๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ การส่งเสริม ให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารคำสอนคู่มือครู รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้นลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครูในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่ทางด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกระบวนการ วิธีการ หลักการ และแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. ข้อมูลพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 85 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 มีพื้นที่รับผิดชอบ ให้บริการ ครอบคลุม 3 อำเภอ ดังนี้ เมืองมหาสารคาม อำเภอบรบือ อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอกะดำ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 188 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2567) ซึ่งแบ่งขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด คือ

1) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 143 โรงเรียน

2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 41 โรงเรียน

3) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน

4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน

จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีดังนี้

1) ผู้บริหาร จำนวน 159 คน

2) ครูผู้สอน จำนวน 1,146 คน

3) พนักงานและลูกจ้างประจำ จำนวน 67 คน

4. นักเรียนจำนวน 22,371 คน (ข้อมูลเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2567)

2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

2.1 วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

2.2 พันธกิจ

1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

3) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการ การจัดการศึกษา และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

2.3 เป้าประสงค์ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย จึงกำหนดเป้าหมาย ดังนี้

1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ สถานศึกษา มีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เน้นการทำงานแบบบูรณาการมีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบต่อศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษา

6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และสถานศึกษา พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และสถานศึกษามีงานวิจัยที่สามารถนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดำเนินการตามนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ด้าน ดังนี้

นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1 น้อมนำแนวพระราชดำริสืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา หรือ “ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

1.2 ปลุกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ผ่านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความเป็นพลเมือง

2) ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการ พัฒนา คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของ คนไทย 12 ประการ

2.2 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจาก โรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์

นโยบายที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

1) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับ หลักสูตรการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

1.1 ปรับปรุงหลักสูตรในระดับปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน และนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

1.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศคู่ค้า และภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา

1.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลทุกระดับ ให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

2) พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

2.1) พัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

2.2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย

2.3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

2.4) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรม การปฏิบัติจริง Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

2.5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.6) ปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

2.7) สนับสนุนการผลิต จัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ

2.8) ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษา (Dual Education) หลักสูตรระยะสั้น

2.9) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ) ให้เต็มตามศักยภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2.10) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

3) สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.1) ยกระดับผลการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment)

3.2) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ

3.3) ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการแบบสหวิทยาการ เช่น สะเต็มศึกษา (Science Technology Engineering and Mathematics Education : STEM Education) เพื่อ พัฒนาระบบการคิดและการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0

4) ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

4.1) ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา

4.2) ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเน้นให้มีการวิจัยในชั้นเรียน

นโยบายที่ 3 ด้านการส่งเสริม พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

1.1 TEPEOnline (Teachers and Educational Personals Enhancement Based On Mission and Functional Areas as Majors)

1.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

1.3 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)

1.4 การพัฒนาครูทั้งระบบที่เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ

2. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การกำหนดแผนอัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การประเมิน และการพัฒนา

2.2 การสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

นโยบายที่ 4 ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 ส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

1.2 สร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ระบบคุ้มครองนักเรียน และการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กด้อยโอกาสที่ไม่อยู่ในทะเบียนราษฎร เช่น เด็กไร้สัญชาติเด็กพลัดถิ่น เด็กต่างด้าว เด็กไทยที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology : DLIT) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV) ฯลฯ นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต

1.1 ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

1.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

1.1 พัฒนาระบบการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1.2 พัฒนาระบบงบประมาณและการสนับสนุนค่าใช้จ่าย เพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้

1.4 สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ เช่น โรงเรียนที่ประสบปัญหาวิกฤตทางการศึกษา (ICU) โรงเรียนพระราชรัฐ (ดีใกล้บ้าน) โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนห้องเรียนกีฬา โรงเรียนมาตรฐานสากล

1.5 ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

1.6 ยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร บุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์

2. สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

2.1 ส่งเสริมการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area-base Management), รูปแบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ “CLUSTERS” เป็นต้น

2.2 เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการภาค

2.3 สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพการศึกษารูปแบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ สหวิทยาเขต กลุ่มโรงเรียน ฯลฯ

2.4 ส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนด้วยพลังประชารัฐอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.1 ส่งเสริม สนับสนุนผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชน ให้ความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำกับดูแล ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2 ประสานสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาให้คัดเลือกผู้เรียน เข้าศึกษาต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากการศึกษาบริบทดังกล่าวข้างต้น

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาทั้งด้านโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพ การศึกษา ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถ มีความเสมอภาคในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ความเป็นสากล และคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วรัญญา เปลี่ยนพิพัฒน์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์สอน และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร รองผู้บริหารและข้าราชการครูปฏิบัติการสอนในกลุ่มโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มอำเภอน้ำสนิคมจำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์สอน พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วีระยุทธ ไตรยมูล (2560) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 142 คน ครู จำนวน 350 คน รวมทั้งสิ้น 492 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 ผลการวิจัยพบว่า 1.ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาคือครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และไม่มีกรวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่ต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา คืออบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2.ด้านการจัดการเรียนรู้ ปัญหาคือ ครูไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา และขาดการส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คืออบรมพัฒนาครู นิเทศ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูนำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียน 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนรู้ปัญหาคือ เครื่องมือการวัดผลประเมินผลไม่หลากหลาย ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผล แนวทางการพัฒนา คืออบรมพัฒนาครูเรื่อง การวัดผลประเมินผล 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาคือครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แนวทางการพัฒนา คือ อบรมพัฒนาครูส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยและนำผลวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน 5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัญหาคือ ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน แนวทางการพัฒนา คือ มีการอบรมครู

เรื่องการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการสอน 6. ด้านการนิเทศการศึกษาปัญหา คือ ขาดความต่อเนื่องของการนิเทศภายในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนา คือ มีการมอบหมายวางแผนการนิเทศอย่างชัดเจนเป็นระบบ

จักรี มนต์ประสิทธิ์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง จำนวน 73 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง โดยรวมและรายด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับมาก 2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม 3) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรส่งเสริมสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาควรร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

อัทพร อูระงาม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีกลุ่มตัวอย่าง 105 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักเขตพื้นที่ศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษา จำนวน 4 ตัวชี้วัด 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวชี้วัด 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด 5) ด้านการนิเทศการศึกษาจำนวน 3 ตัวชี้วัด 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด และ 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด 2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ

มาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักเขตพื้นที่ศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก

นันทวัน พูลกำลัง (2563) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนर्मัลโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนर्मัล 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนर्मัล ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนर्मัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนर्मัล พบว่า ด้านการสอนผ่านโทรทัศน์ (On-Air) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด มีแนวทางการพัฒนา ดังต่อไปนี้ 1.การจัดการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์ นั้น ครูควรมีการตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน 2. การจัดการเรียนการสอนยุคนิวโนर्मัล ครูควรใช้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ในสัดส่วนที่มากกว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และ 3. ครูควรให้ความสำคัญการประเมินผู้เรียนติดตามตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ การปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษาจำนวน 156 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัด

การเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผล

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านวัดผลประเมินผล การเรียนการสอนโดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และสถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 123 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ภาณุวัชร สุวรรณแสง (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ตามลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน 15 แนวทาง มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Misty (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองในหนึ่งตำบล ในรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา โดยการมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนได้รับความสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนจำนวน 165 คน ปี ค.ศ. 2007 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์หาคู่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ช่วยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นและสูงขึ้น

P. A. Smith (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์หาคู่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยที่โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดีจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย

Grossman (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่ ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ดี ต้องดำเนินการโดยการพัฒนาครู

ให้เป็นครูมืออาชีพ นโยบายของรัฐต้องแน่นอน การปรับปรุงวิธีการสอนของครู สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล เน้นครูโดยนำวิธีการที่ดีที่สุดมาใช้ จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรให้ในการพัฒนาครู จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการนิเทศการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล

Kenneth (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและแนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและแนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 228 คน ปี ค.ศ. 2010 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการออกแบบระบบการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นระบบและดำเนินการตามระบบมีการประเมินระบบ และพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการอยู่เสมอ จะส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

Joseph (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอกและความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

Carter (2013) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับกลุ่มครู เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่องการสังเกต

การสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดมากกว่าการบริหารงานด้านอื่น ๆ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าในแต่ละประเทศนั้นล้วนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นที่ตั้ง เพราะการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศนั้น ๆ ให้ก้าวหน้าสามารถพัฒนาให้ทัดเทียมชาติอื่น ๆ

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่าเป้าหมายหลักการบริหารงานวิชาการคือการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตร เป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป ผู้บริหารหรือผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้และให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ จึงจะทำให้งานวิชาการประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ต้องพัฒนาและแก้ไขปัญห จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

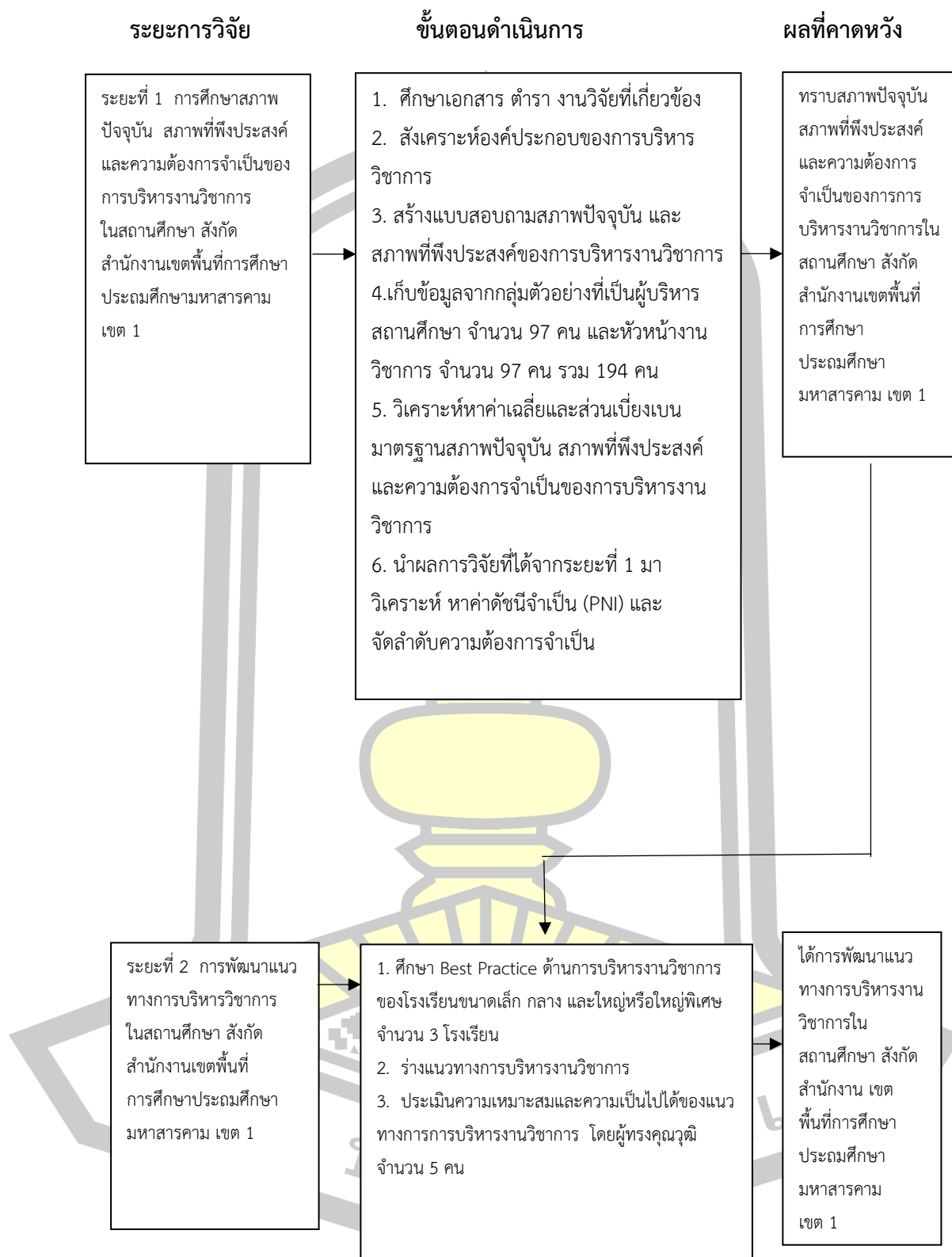
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ซึ่งได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 สัมภาษณ์ห้องคํ่าประกอบของบริหารงานวิชาการ
- 1.3 นำองค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่ได้มาสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
- 1.4 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 97 คน รวม 194 คน
- 1.5 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการ
- 1.6 นำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยตรง ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2567 จำนวน 376 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 188 คน และครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 188 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 194 คน

2.2.2 สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

2.2.3 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ แล้วสุ่มแบบง่ายให้ได้จำนวนที่ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด โรงเรียน	จำนวน สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	หัวหน้า วิชาการ	รวม	ผู้บริหาร	หัวหน้า วิชาการ	รวม
เล็ก	143	143	143	286	74	74	148
กลาง	41	41	41	82	20	20	40
ใหญ่	3	3	3	6	2	2	4
ใหญ่พิเศษ	1	1	1	2	1	1	2
รวม	188	188	188	376	97	97	194

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1 แบบสอบถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย
2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทางการ
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1 มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ
ลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้จำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนนและความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการของ
ทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 มีวิธีสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็น
กรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.2 สืบเคราะห์องค์ประกอบขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ได้ 5 ด้าน ได้แก่
1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนการสอนใน
สถานศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) การวัดผล
ประเมินผล และดำเนินเทียบโอนผลการเรียน

3.3 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม โดยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์ของทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้จำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนน
และความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3.4 สร้างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถาม และข้อเสนอแนะในส่วนต่าง ๆ

3.5 นำแบบสอบถามมาทบทวน ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ โดยการตรวจสอบความ
เที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item
Objective Congruence: IOC) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

0 หมายถึง ถ้าไม่แน่ใจว่าถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

-1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ในการตรวจสอบความถูกต้องครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาจากการวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอน วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ด้านการวิจัยหรือการวัดและประเมินผลการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูผู้สอน วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ด้านบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนหรือศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ด้านหลักสูตรและการสอน และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1) รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และวุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาสถิติและการวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2) ดร.ชำนาญ ทุมพุม่า ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าตูมดอนเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

3.3) ดร.ศศิธิดา พันชัยภู คุรุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

3.4) นางวิจิตรา เพ็ชรทอง วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

3.5) อาจารย์ ดร.อารีรัตน์ โนนสุวรรณ วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎี

บัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาค
วิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูหัวหน้างาน
วิชาการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป RTAP ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
(เกณฑ์พิจารณาคัดเลือก คือ 0.306) (ทรงศักดิ์ ภูศรีอ่อน, 2564) พบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจ
จำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.551 ถึง 0.862 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.339
ถึง 0.836 ซึ่งข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้ง 40 ข้อ

6) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป RTAP ในการวิเคราะห์
ข้อมูล (ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารทางการศึกษา และภาควิชาวิจัยและพัฒนา
การศึกษา, 2565) โดยใช้เกณฑ์พิจารณายอมรับค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูศรี
อ่อน, 2564) พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่น คือ 0.924 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความ
เชื่อมั่น คือ 0.918

7) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ
ตรวจสอบเรียบร้อยก่อนจัดพิมพ์

8) นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 194 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความ
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.2 นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บ
ข้อมูล

4.3 นำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google form) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไป
ยังสถานศึกษาผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4.3.1 ส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google form) และคิวอาร์โค้ด นำส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

4.3.2 ส่งแบบสอบถามกลับภายใน 2 สัปดาห์

4.3.2 ข้อมูลที่ได้รับกลับมา ข้อมูลครบ 100%

5. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

5.1.3 วิเคราะห์แบบสอบถามสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาหาคะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้จำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนนและความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ระดับ 5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51-5.00 มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ

มาก

2.51-3.50 มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.51-2.50 มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ

น้อย

1.00-1.50 มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ

น้อยที่สุด

5.2.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุมิต ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญ

ของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
หรือความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี

Item Total Correlation

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ร้อยละ

6.2.2 ค่าเฉลี่ย

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 สถิติการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แล้วศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 เกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดให้สถานศึกษามีคุณสมบัติครบทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1.1.1 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานทางวิชาการระดับประเทศ หรือ

1.1.2 เป็นโรงเรียนที่มีรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.3 เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง หรือ

1.1.4 เป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ. ในระดับดีมาก

1.1.5 เป็นโรงเรียนมีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ หรือเป็นที่ยอมรับด้านการบริหารงานวิชาการ

1.2 สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์แนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.2.2 โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.2.3 โรงเรียนบ้านท่าขอนยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 6 คน จาก 3 สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งสร้างขึ้นมาจากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัยและการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมา

สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งใช้คำถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1.5 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.5.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

1.5.2 กำหนดประเด็นหลักที่สัมภาษณ์ให้สอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

1.5.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

1.5.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.5.5 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5.6 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน

1.6.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองหรือช่องทางออนไลน์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

1.6.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง โดยขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ทุกครั้ง

1.6.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วทำการเรียบเรียงข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบและสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1 ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.2 ยกร่างการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงร่างการพัฒนาแนวทาง

1.3 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งหมด 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา และสาขาหลักสูตรและการสอน

1.3.2 ศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

1.3.3 ครูวิชาการในสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาหลักสูตรและการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ที่ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้แก่

1) ดร.สันติ หัตถ์ที วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2) นางสาวปนัดดา เทียงโยธา วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาและวุฒิการศึกษา และการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3) ดร.ศิริพร ภูมิพันธุ์ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4) นางกัญชลี ศรีราชชัย วุฒิการศึกษา ศษ.ม. สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5) นางกรรณิการ์ พัฒนนิติกัตติ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเม็กดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของแนวทางการพัฒนา

2.2.2 กำหนดประเด็นสำคัญที่จะประเมินจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา นำมาเขียนคำถามให้ครอบคลุมทุกประเด็น

2.2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาและปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.2.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความชัดเจนของข้อคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินความเหมาะสม โดยผู้วิจัยดำเนินการและประสานกับผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมากหรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่า ร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ป้อนคะแนนจากการแบบประเมินแนวทางลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2564)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PN _{Modified}	แทน	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น โดยจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 194 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N) = 194	ร้อยละ (P) = 100.00
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	97	50
1.2 หัวหน้างานวิชาการ	97	50
รวม	194	100.00
2. ขนาดของสถานศึกษา		
2.1 ขนาดเล็ก	148	76.29
2.2 ขนาดกลาง	40	20.62
2.3 ขนาดใหญ่	4	2.06
2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	2	1.03
รวม	194	100.00

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และมีสถานภาพตำแหน่งเป็นครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ด้านขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 76.29 รองลงมาเป็นสถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.62 รองลงมาเป็นขนาดใหญ่ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.06 และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น โดยจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายองค์ประกอบ

การบริหารงาน วิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	3.08	0.57	ปาน กลาง	4.81	0.40	มาก ที่สุด	0.57	4
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	2.99	0.40	ปาน กลาง	4.87	0.34	มาก ที่สุด	0.63	1
3. ด้านการจัดการ เรียนการสอนใน สถานศึกษา	3.00	0.44	ปาน กลาง	4.83	0.38	มาก ที่สุด	0.61	2
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.05	0.45	ปาน กลาง	4.85	0.38	มาก ที่สุด	0.59	3
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	3.49	0.53	ปาน กลาง	4.95	0.22	มาก ที่สุด	0.42	5
โดยรวม	3.12	0.48	ปาน กลาง	4.86	0.34	มาก ที่สุด	0.56	

จากตาราง 15 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.63) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.61) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.59) ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.57) และลำดับที่ 5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($PNI_{modified}$ = 0.42)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามองค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ ความ ต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. สถานศึกษาวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อใช้ สำหรับจัดการเรียนการ สอน	3.30	0.62	ปาน กลาง	4.75	0.44	มาก ที่สุด	0.44	7
2. สถานศึกษาศึกษา โครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์สภาพปัญหา	3.11	0.70	ปาน กลาง	4.83	0.38	มาก ที่สุด	0.55	5

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
และความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น เพื่อกำหนด จุดเน้นหรือประเด็นที่ สถานศึกษาให้ ความสำคัญ								
3.สถานศึกษาจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและ สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของสถานศึกษา	3.21	0.61	ปานกลาง	4.78	0.43	มากที่สุด	0.49	6
4. สถานศึกษามี โครงสร้างและสาระของ หลักสูตร สอดคล้องกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจและสังคม	2.83	0.55	ปานกลาง	4.80	0.41	มากที่สุด	0.70	1
5. สถานศึกษามีการ นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตาม ความเหมาะสม	3.03	0.49	ปานกลาง	4.82	0.39	059	มากที่สุด	3

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
6. สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรบูรณาการโดยการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน	2.98	0.48	ปานกลาง	4.84	0.37	0.62	มากที่สุด	2
7. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.07	0.52	ปานกลาง	4.85	0.36	0.58	มากที่สุด	4
โดยรวม	3.08	0.57	ปานกลาง	4.81	0.40	0.57	มากที่สุด	

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 สถานศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อใช้สำหรับจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 4

สถานศึกษามีโครงสร้างและสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X}$ = 2.83)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.85) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 1 สถานศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อใช้สำหรับจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.75)

ลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ สถานศึกษามีโครงสร้างและสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.70) ข้อ 6 สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรบูรณาการโดยการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ($PNI_{modified}$ = 0.62) และ ข้อ 5 มีสถานศึกษามีการนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม ($PNI_{modified}$ = 0.59) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา กระบวนการ การเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความต้อง การ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.03	0.43	ปานกลาง	4.87	0.34	มากที่สุด	0.61	6

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา กระบวนการ การเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
2. สถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วย การเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.05	0.36	ปาน กลาง	4.81	0.39	มาก ที่สุด	0.58	8
3. สถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้ครูจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาการ เรียนรู้และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สอน ให้สอดคล้องกับ ความเหมาะสมความ สนใจ และความถนัด ของผู้เรียน	3.03	0.44	ปาน กลาง	4.92	0.28	มาก ที่สุด	0.63	5
4. ครูมีทักษะด้านการ จัดการเรียนรู้ที่เน้น การคิดวิเคราะห์กับ ผู้เรียน	2.92	0.49	ปาน กลาง	4.87	0.34	มาก ที่สุด	0.67	1
5. ครูมีการเตรียม เนื้อหา การฝึกทักษะ การจัดกิจกรรม การ จัดการเรียนการสอน	2.99	0.39	ปาน กลาง	4.90	0.30	มาก ที่สุด	0.64	4

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา กระบวนการ การเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
และการจัด สภาพแวดล้อมใน กระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนตามสภาพ จริง								
6. สถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้ครูใช้วิธี เทคนิค วิธีการการ สอนที่หลากหลาย มา ใช้ตามความเหมาะสม และความต้องการของ ผู้เรียน และสามารถ นำมาบูรณาการใน รายวิชาอื่นได้	2.91	0.42	ปาน กลาง	4.84	0.37	มาก ที่สุด	0.66	2
7. ผู้เรียนเกิดการ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมจาก กระบวนการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไป ปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	2.95	0.38	ปาน กลาง	4.87	0.34	มาก ที่สุด	0.65	3

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา กระบวนการ การเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
8. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนเรียนรู้ตามความเหมาะสมและทันสมัย	3.07	0.31	ปานกลาง	4.88	0.33	มากที่สุด	0.63	7
โดยรวม	2.99	0.40	ปานกลาง	4.87	0.34	มากที่สุด	0.62	

จากตาราง 17 พบว่า สภาพปัจจุบันพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนเรียนรู้ตามความเหมาะสมและทันสมัย ($\bar{X}$ = 3.07) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 6 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีเทคนิค วิธีการการสอนที่หลากหลาย มาใช้ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำมาบูรณาการในรายวิชาอื่นได้ ($\bar{X}$ = 2.91)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความเหมาะสมความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.92) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 2 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.81)

ลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 1 ครูมีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์กับนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.67$) ข้อ 6 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย มาใช้ตามความเหมาะสมและความต้องการของนักเรียน และสามารถนำมาบูรณาการในรายวิชาอื่นได้ ($PNI_{modified} = 0.66$) และ ข้อ 7 ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากกระบวนการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($PNI_{modified} = 0.65$) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ครูมีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	2.98	0.47	ปานกลาง	4.86	0.37	มากที่สุด	0.63	5
2. ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	3.09	0.53	ปานกลาง	4.84	0.34	มากที่สุด	0.56	11

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียน การสอนใน สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ^{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง มี การนำความรู้มา ประยุกต์ใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา โดย คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	2.84	0.42	ปาน กลาง	4.86	0.35	มาก ที่สุด	0.71	1
4. ครูมีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ ผู้เรียนฝึกการลงมือ ปฏิบัติจริง	3.02	0.34	ปาน กลาง	4.84	0.34	มาก ที่สุด	0.61	7
5. ครูมีการจัด บรรยากาศและจัดการ ชั้นเรียน โดยเน้นการมี ส่วนร่วมของผู้เรียน	2.95	0.47	ปาน กลาง	4.87	0.34	มาก ที่สุด	0.65	4
6. ครูจัดการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เทคนิควิธีการ สอนที่หลากหลาย เพื่อ กระตุ้นผู้เรียนให้เกิด ความสนใจ	3.06	0.38	ปาน กลาง	4.89	0.32	มาก ที่สุด	0.60	8

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียนการ สอนในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
7. ครูมีการจัดทำสื่อการ เรียนรู้ โดยให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในกระบวนการ ผลิตสื่อการเรียนรู้การ นิเทศการจัดการเรียนรู้ และการทำงาน	2.93	0.45	ปาน กลาง	4.83	0.38	มาก ที่สุด	0.65	3
8. ผู้บริหารสถานศึกษามี การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ดี และทันสมัย	3.03	0.34	ปาน กลาง	4.90	0.30	มาก ที่สุด	0.62	6
9. ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศการจัดการเรียนการ สอนของครูผู้สอน โดย คณะกรรมการการนิเทศ ภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของ การจัดการเรียนรู้	3.07	0.37	ปาน กลาง	4.91	0.29	มาก ที่สุด	0.60	9
10. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูทำการ วิจัยในชั้นเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	2.90	0.56	ปาน กลาง	4.81	0.39	มาก ที่สุด	0.66	2

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้อง การจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
11. มีการสะท้อนผล การนิเทศการจัดการ เรียนรู้และการทำงาน โดยให้คำแนะนำในการ ปรับปรุงแก้ไขวิธีการ ทำงาน หรือปัญหาที่พบ ในลักษณะของการร่วม คิด ร่วมแก้ไขอย่าง สร้างสรรค์	3.06	0.35	ปานกลาง	4.87	0.34	มากที่สุด	0.59	10
12. มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์การ นิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่น	3.07	0.60	ปานกลาง	4.47	0.76	มาก	0.46	12
โดยรวม	3.00	0.44	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.61	

จากตาราง 18 พบว่า สภาพปัจจุบันพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.00) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.09) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 3 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 2.84)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยคณะกรรมการการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.91$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 12 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 4.47$)

ลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($PNI_{modified} = 0.71$) ข้อ 10 ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($PNI_{modified} = 0.66$) และ ครูมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้การนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน ($PNI_{modified} = 0.65$) ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. สถานศึกษากำหนดแนวทางการใช้สื่อนวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	3.06	0.38	ปานกลาง	4.84	0.39	มากที่สุด	0.58	5
2. ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีเพื่อ	3.13	0.42	ปานกลาง	4.88	0.35	มากที่สุด	0.56	6

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ การ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ								
3. ครูมีการเลือกใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	3.00	0.54	ปานกลาง	4.89	0.33	มากที่สุด	0.63	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	3.16	0.39	ปานกลาง	4.87	0.35	มากที่สุด	0.54	7
5.ผู้บริหารส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และชุมชน	3.04	0.43	ปานกลาง	4.87	0.38	มากที่สุด	0.60	4
6.การประสานความร่วมมือในการผลิต	2.96	0.58	ปานกลาง	4.82	0.43	มากที่สุด	0.63	2

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
จัดหา พัฒนาและการใช้ สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่น								
7. มีการประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา และนำผล การประเมินไปใช้ในการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในการจัดการ เรียนการสอนต่อไป	3.01	0.45	ปานกลาง	4.81	0.44	มากที่สุด	0.60	3
โดยรวม	3.05	0.45	ปานกลาง	4.85	0.38	มากที่สุด	0.59	

จากตาราง 19 พบว่า สภาพปัจจุบันพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้าน

การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.16$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุดคือ ข้อ 6 การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ($\bar{X} = 2.96$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและใช้สื่ อเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3. ครูมีการเลือกใช้ สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 7 มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่ อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ($\bar{X} = 4.81$)

ลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและใช้สื่ อเทคโนโลยีโดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ครูมีการเลือกใช้สื่ อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.63$) ข้อ 6 การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่ อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ($PNI_{modified} = 0.63$) และข้อ 7 มีการประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่ อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ($PNI_{modified} = 0.60$) ตามลำดับ

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความต้อง การ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. กำหนดจุดประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	3.53	0.51	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด	0.40	3
2. วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา	3.56	0.51	มาก	4.95	0.22	มากที่สุด	0.39	4
3. ส่งเสริมการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	3.21	0.43	ปานกลาง	4.95	0.22	มากที่สุด	0.54	1

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความต้อง การ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
4. สถานศึกษามีการนำผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลในปีถัดไป	3.59	0.55	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด	0.38	5
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลตนเอง	3.40	0.68	ปานกลาง	4.91	0.28	มากที่สุด	0.45	2
6. สถานศึกษานำผลจากการวัดและประเมินผลการรู้เรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียน	3.65	0.50	มาก	4.98	0.12	มากที่สุด	0.36	6
โดยรวม	3.49	0.53	ปานกลาง	4.95	0.22	มากที่สุด	0.42	

จากตาราง 20 พบว่า สภาพปัจจุบันพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 สถานศึกษานำผลจากการวัดและประเมินผลการรู้เรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.65) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 3 ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการ

ประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ($\bar{X}$ = 3.21)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.95) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 สถานศึกษานำผลจากการวัดและประเมินผลการรู้เรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.98) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลตนเอง ($\bar{X}$ = 4.91)

ลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนโดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล ($PNI_{modified}$ = 0.54) ข้อ 5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลตนเอง ($PNI_{modified}$ = 0.45) และข้อ 1 กำหนดจุดประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.40) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

1.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

“... สถานศึกษามีความพร้อมที่จะส่งเสริม สนับสนุนครูวิชาการเข้าร่วมอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นมา แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของการจัดทำหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้ปกครอง เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการในความพร้อมด้านบุคลากร เพราะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีทักษะในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน สามารถร่วมทำงานเป็นทีมกับครูในกลุ่มสาระและผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ครูทุกคน ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจในหลักสูตร ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กรอบกลุ่มตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง มีการจัดประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครู เพื่อร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับรายวิชาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความเหมาะสมของหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และความต้องการของผู้เรียน โดยบทบาทผู้รับผิดชอบงานวิชาการหรือครูวิชาการจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทมากในสถานศึกษา ที่จะขับเคลื่อนงานหลักสูตรสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ให้ประสบความสำเร็จและส่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารร่วมกับคณะครูมีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ได้จริงและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นเกิดประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้จริง และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนโดยร่วมกันกับครูทุกคน ช่วยกันวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ความ

แตกต่างกันระหว่างบุคคล เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

1.1.2 ด้านกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

“...การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สิ่งแรกครูผู้สอนต้องเข้าใจและศึกษาหลักสูตร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมถึงใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม โดยครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำงานของผู้เรียน นอกจากนั้นครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียนโดยสอดคล้องกับความรู้ที่ทันสมัยรวมถึงคุณธรรมจริยธรรมด้วย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมแบบผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ในแต่ละรายวิชา ให้บูรณาการด้วยกัน เพื่อเป็นการลดภาระงานของผู้เรียน และให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง เป็นบริบทของการเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา อีกทั้งครูผู้สอนต้องมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาต่อการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม ปรึกษาหารือร่วมกันกับครูผู้สอน โดยเน้นการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพปัญหา และบริบทของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อออกแบบการเรียนรู้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...กระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมของครู มีการนิเทศอย่างมีคุณภาพ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำทางงานวิชาการ คอยสนับสนุน และติดตามอย่างใกล้ชิด รวมถึงการสร้าง

วัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จในกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อีกด้วย...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เน้นให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการค้นหาเทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรม สัมมนา รวมถึงกำหนดให้ครูทุกคนจัดทำแผนการสอนส่งผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“.....สถานศึกษามีการให้ครูผู้สอนวางแผนการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาโดยยึดมาตรฐานการดำเนินการตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงและใช้ทรัพยากรสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

1.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

“...ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในสภาพจริง ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้รู้จักและทราบปัญหาของผู้เรียนในแต่ละคนและแต่ละด้าน เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยครูผู้สอนต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน รวมถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เมื่อเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ออกแบบการจัดการสอนร่วมกับผู้สอน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ลงมือคิดเอง ปฏิบัติเอง ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด วิเคราะห์ ได้ด้วยตนเอง...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาจัดครูผู้สอนให้เหมาะสมกับระดับชั้น ความสามารถและความถนัด โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยได้อย่างเหมาะสม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้ทราบถึงสภาพความต้องการด้านการเรียน จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่เรียนไม่ทัน สอบไม่ผ่าน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน จัดบรรยากาศแวดล้อมภายในห้องเรียนให้สะอาด เอื้อต่อการเรียนรู้...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 3, วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

1.1.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

“...สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนานวัตกรรม และผลิตสื่อในการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ตามความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อ เพื่อให้เลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นให้ครูทุกคนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยการนำเกม บทเรียนสำเร็จรูป สื่อออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดสร้างสื่อที่ทันสมัย โดยสถานศึกษาได้มีการ

สนับสนุนและจัดหาสื่ออุปกรณ์มาติดตั้งในสถานศึกษา เช่น ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอกับความต้องการของครูและจำนวนนักเรียน มีแหล่งสืบค้นข้อมูลสำหรับครูและนักเรียน ครูทุกคนต้องสามารถใช้คอมพิวเตอร์และสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...จัดหาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 1, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษามีทะเบียนการผลิตสื่อ ทะเบียนการใช้สื่อ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อผลิตสื่อ นวัตกรรม เลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนในแต่ละรายวิชา มีการจัดสรรงบประมาณด้านการผลิตสื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของครูในแต่ละภาคเรียน เพื่อสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ผลิตสื่อ นวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดทำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะในยุคที่ผู้เรียนมีลักษณะการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกมการเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างความสนใจให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 2, วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาได้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการนำสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำสื่อการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการสะท้อนผลผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้คณะครูเผยแพร่ผลงานสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ อีกด้วย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3 , วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหาร การอบรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียน หรือเครือข่าย PLC เพื่อส่งเสริมพัฒนา ผลิิตจัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนของครูให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตุ้นบรรยากาศการสอนที่สนุกสนาน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อนวัตกรรมได้อย่างทั่วถึง...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 3 ,วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

1.1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

“...สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน เน้นการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนคนใดมีผลการเรียนอ่อนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมพัฒนาผู้เรียนโดยรูปแบบในการวัดผล ประเมินผลมีการยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของผู้เรียนแต่ละคน..”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1 ,วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ฝ่ายบริหารงานวิชาการมีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ มีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เมื่อครูประเมินผลการจัดการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายบริหารงานวิชาการจะนำผลประเมินการจัดการเรียนรู้อ่อนหลัง มาวางแผนและกำหนดเป้าหมายมาตรฐานของโรงเรียนต่อไป...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 1 ,วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่นด้วยวิธีการที่หลากหลายตามธรรมชาติของแต่ละวิชา โดยเน้นให้ครูผู้สอนมีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง เมื่อได้ผลการเรียนในแต่ละภาคเรียน สถานศึกษาจะมีการจัดประชุมร่วมกันวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียนรายชั้นเพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2 ,วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...งานวิชาการมีการกำหนดระยะเวลาในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ครูสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการวัดผล ประเมินผลได้ตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 2 ,วันที่ 13 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3 ,วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอน นำผลจากการวัดผล ประเมินผล มาวิเคราะห์ เพื่อใช้ตัดสินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อนผลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผล มาวางแผนพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงนำผลการวัดและประเมินผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนต่อไป...”

(หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนที่ 3 ,วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ขั้นตอนที่ 2 ผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอตามขอบข่ายการบริการงานวิชาการในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

2.1.1 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน นำมาบูรณาการทักษะชีวิตเพื่อให้เข้ากับผู้เรียนในทักษะศตวรรษที่ 21

2.1.2 ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียนโดยสอดแทรกความรู้ที่ทันสมัย รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม

2.1.3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.2.1 จัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.2 ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน

2.2.3 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3.1 มีการศึกษาและวิเคราะห์การใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในแต่ละรายวิชา โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน โดยระดมทรัพยากร จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ของครูผู้สอน

2.3.3 มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการผลิตสื่อ นวัตกรรม ที่ดียิ่งขึ้น

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.4.1 สถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุง โดยใช้กรอบหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ชุมชน และตามความต้องการของผู้เรียน

2.4.2 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายชั้นทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และให้มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ทุกปีการศึกษา

2.4.3 สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูเข้าอบรม พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอาศัยความร่วมมือ ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2.5.1 สถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สารระการเรียนรู้อ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นำผลประเมินการจัดการเรียนรู้มาวางแผนและ กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานของโรงเรียน

2.5.2 สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินผลการเทียบโอนผลการเรียน ที่ยืดหยุ่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป อย่างต่อเนื่อง

2.5.3 สถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

ตาราง 21 สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน นำมาบูรณาการทักษะชีวิตเพื่อให้เข้ากับผู้เรียนในทักษะศตวรรษที่ 21 2. ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน โดยสอดแทรกความรู้ที่ทันสมัย รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม 3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	1. จัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรสถานศึกษา 2. ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ

ตาราง 21 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1
	การเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน 3. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1. มีการศึกษาและวิเคราะห์การใช้สื่อนวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในแต่ละรายวิชา โดยใช้สื่อนวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน โดยระดมทรัพยากร จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ของครูผู้สอน 3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ดียิ่งขึ้น
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1. สถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุง โดยใช้กรอบกลุ่มตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ชุมชน และตามความต้องการของผู้เรียน 2. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายชั้นทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และให้มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ทุกปีการศึกษา

ตาราง 21 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1
	3. สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอาศัยความร่วมมือ ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	1. สถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผล สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นำผลประเมินการจัดการเรียนรู้มาวางแผนและกำหนดเป้าหมายมาตรฐานของโรงเรียน 2. สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินผลการเทียบโอนผลการเรียนที่ยึดหยุ่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป อย่างต่อเนื่อง 3. สถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

พหุ ประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคามเขต 1 โดยรวม และรายด้าน

ที่	แนวทางการบริหารงานวิชาการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.73	0.48	มากที่สุด	4.66	0.48	มากที่สุด
2	ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.60	0.51	มากที่สุด	4.53	0.62	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.80	0.33	มากที่สุด	4.73	0.48	มากที่สุด
4	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.86	0.29	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
5	ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.66	0.51	มากที่สุด	4.53	0.54	มากที่สุด
	โดยรวม	4.73	0.42	มากที่สุด	4.65	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้
สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.29) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.33) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.48) ด้านการ
วัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.51) และด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.51)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.51)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับความ
เป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.44) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.48) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.48) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.62) และด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.54)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุง โดยใช้กรอบกลุ่มตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ชุมชน และตามความต้องการของผู้เรียน	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายชั้นทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และให้มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ทุกปีการศึกษา	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
3. สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอาศัยความร่วมมือข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.80	0.44	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก
โดยรวม	4.73	0.48	มากที่สุด	4.66	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D. = 0.48) เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ สถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุง โดยใช้ครอบคลุมตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ชุมชน และตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอาศัยความร่วมมือ ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายชั้นทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และให้มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ทุกปีการศึกษา ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.66$, S.D. = 0.48) เรียงลำดับความเป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ สถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุง โดยใช้ครอบคลุมตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ชุมชน และตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) สถานศึกษานำเอาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุงให้เข้ากับเป้าหมายของสถานศึกษา บริบทแวดล้อม ความต้องการของผู้เรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายชั้นทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และให้มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ทุกปีการศึกษา ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอาศัยความร่วมมือ ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.40$, S.D. = 0.54)

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและ ผู้เรียน นำมาบูรณาการทักษะชีวิต เพื่อให้เข้ากับผู้เรียนในทักษะศตวรรษที่ 21	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
2. ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	4.40	0.54	มาก	4.40	0.89	มาก
รวม	4.60	0.51	มากที่สุด	4.53	0.62	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D. = 0.51) เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน นำมาบูรณาการทักษะชีวิต เพื่อให้เข้ากับ ผู้เรียนในทักษะศตวรรษที่ 21 ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้

กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.54)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.62) เรียงลำดับความเป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ การจัดทำหน่วย การเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน นำมาบูรณาการทักษะชีวิต เพื่อให้เข้ากับนักเรียนในทักษะศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.44) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.89) และครูผู้สอนบริหารจัดการชั้น เรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิด กระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.54)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.จัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วย การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ ไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตร สถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
2. ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับ ผู้เรียน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	4.80	0.44	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	4.80	0.33	มากที่สุด	4.73	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 25 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D. = 0.33) เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ จัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}= 5.00$, S.D. = 0.00) ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.73$ S.D. = 0.48) เรียงลำดับความเป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ จัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ($\bar{X}=4.73$, S.D. = 0.48)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการศึกษาและวิเคราะห์การใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาเพื่อนำมาใช้ในแต่ละ รายวิชา โดยใช้สื่อนวัตกรรม และสื่อ เทคโนโลยีการศึกษาให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่าง มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของ ผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและ รายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจ ของผู้เรียน โดยระดมทรัพยากร จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ ของครูผู้สอน	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา โดยนำผลการประเมินที่ได้ ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ดียิ่งขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
รวม	4.86	0.29	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 26 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.86$, S.D. = 0.29) เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ดียิ่งขึ้น ($\bar{X}= 5.00$, S.D. = 0.00) มีการศึกษาและวิเคราะห์การใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในแต่ละรายวิชา โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน โดยระดมทรัพยากร จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ของครูผู้สอน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) เรียงลำดับความเป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ มีการศึกษาและวิเคราะห์การใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในแต่ละรายวิชา โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดทำสื่ออย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาการสอน รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน โดยระดมทรัพยากร จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ของครูผู้สอน ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) และมีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ดียิ่งขึ้น ($\bar{X}=4.80$, S.D. = 0.44)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล
การเรียนรู้

ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ความเหมาะสม			ความเป็นได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนดให้การ วัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่ กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา นำผลประเมินการจัดการ เรียนรู้มาวางแผนและกำหนด เป้าหมาย มาตรฐานของโรงเรียน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียนที่ยึดหยุ่นด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนมี การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปี ต่อไป อย่างต่อเนื่อง	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
3. สถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอน สอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการ เรียนอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการ พัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น	4.80	0.44	มากที่สุด	4.40	0.54	มากที่สุด
รวม	4.66	0.51	มากที่สุด	4.53	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 27 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D. = 0.51) เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยดังนี้ คือ มีสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = 0.44) มีสถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นำผลประเมินการจัดการเรียนรู้มาวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานของโรงเรียน ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54) และสถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่ยึดหยุ่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.53$, S.D. = 0.54) เรียงลำดับความเป็นไปได้จากมากไปน้อยดังนี้ มีสถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นำผลประเมินการจัดการเรียนรู้มาวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานของโรงเรียน ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54) สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่ยึดหยุ่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนมีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้ เป็นแนวทางในปีต่อไป อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 4.60$, S.D. = 0.54) และมีสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ($\bar{X}=4.53$, S.D. = 0.54)

พูน ปณ จิต ชเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ในแต่ละรายวิชา โดยการบูรณาการเข้าด้วยกัน ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การวางแผน การมีส่วนร่วมของครู รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดครูผู้สอนให้เหมาะกับระดับชั้น ความถนัดและความสามารถของครูผู้สอน จัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ลงมือคิดเอง ปฏิบัติเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด วิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาคือสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนานวัตกรรม และผลิตสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ครูทุกคนใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น เกมการเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บอร์ดเกม มาเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณด้านการผลิตสื่อให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของครู

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ผู้บริหารร่วมกับคณะครูมีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษามีความ

ยืดหยุ่นเหมาะสมกับความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และสามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ได้จริง

2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา วัดและประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำผลที่ได้จากการวัด และประเมินผล มาวางแผนพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหของผู้เรียนเป็นรายบุคคลรวมถึงการนำผลการวัดและประเมินผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนต่อไป

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีความพยายามพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และความพร้อมด้านเทคโนโลยี ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในต่างจังหวัด ที่ยังต้องการการสนับสนุนเชิงระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืน การที่ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจแสดงให้เห็นถึงการตระหนักในบทบาทของการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ขณะที่ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนในเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Misty (2007) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาต้องมีกลไกสนับสนุนที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฏิบัติการที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กมักเผชิญ

ข้อจำกัดด้านบุคลากรและทรัพยากร ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่สามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจักรี มนต์ประสิทธิ์ (2560) ที่ชี้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบทมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมด้านการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาครู เพื่อให้สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนอง ต่อบริบทของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ P. A. Smith (2007) ที่พบว่า ความเชื่อมั่นทางวิชาการ (academic optimism) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิชาการ ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ และมีการประเมินผลที่เน้นพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการควบคุม

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงเจตจำนงของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาในการมุ่งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างรอบด้าน โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงการตระหนักในบทบาทของการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความต้องการที่จะยกระดับวิธีการเรียนรู้ให้ตอบสนองผู้เรียนยุคใหม่ ขณะที่ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ได้รับการให้ความสำคัญเช่นกัน ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังมีช่องว่างที่สามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ การที่สถานศึกษามีภาพพึงประสงค์ในระดับสูงอาจเป็นผลจากนโยบายการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพภายในโรงเรียน การสนับสนุนจากชุมชน ตลอดจนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาทั้งระบบอย่างบูรณาการ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Grossman (2009) ที่เสนอว่า การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนและการประเมินผลเชิงคุณภาพ คือหัวใจสำคัญของการยกระดับการจัดการศึกษา โดยต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวิชาชีพครูและระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้าง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัทพร อูระงาม (2560) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการจะประสบผลสำเร็จได้เมื่อสถานศึกษามีกลไกการประเมินที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ รวมถึงการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยวรัญญา เปลี่ยนพิพจน์ (2560) ที่ชี้ว่า ความต้องการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ครูมีความกระตือรือร้นในการยกระดับคุณภาพการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระยุทธ ไตรยมูล (2560) ที่พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัจจัยสำคัญคือความสามารถ

ของครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรม รวมถึงการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นความร่วมมือแบบมีส่วนร่วม

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และลำดับที่ 5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ข้อค้นพบนี้สะท้อนถึงจุดเน้นของสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น ครูและผู้บริหารเล็งเห็นว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และการบูรณาการเทคโนโลยีการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ขณะเดียวกัน ความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผลที่อยู่ลำดับท้าย อาจบ่งชี้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดได้วางโครงสร้างพื้นฐานไว้ในระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังขาดการต่อยอดให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและผู้เรียนรายบุคคลอย่างแท้จริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Kenneth (2010) ที่ระบุว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางวิชาการ โดยเฉพาะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ที่พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาประถมศึกษาจำเป็นต้องเน้นการมีส่วนร่วมของครูในการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับพื้นฐานผู้เรียนและบริบทชุมชนอย่างแท้จริง พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุวัชร สุวรรณแสง (2566) ที่ชี้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต้องการการสนับสนุนด้านนวัตกรรมการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีการศึกษามากที่สุด เนื่องจากยังมีข้อจำกัดทั้งด้านอุปกรณ์ และทักษะของบุคลากรในการปรับใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 1) แนวทางด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ในแต่ละรายวิชา โดยการบูรณาการเข้าด้วยกัน 2) แนวทางด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จัดครูผู้สอนให้เหมาะกับระดับชั้น ความถนัดและความสามารถของครูผู้สอน จัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียน 3) แนวทางด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนานวัตกรรม และผลิตสื่อการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ครูทุกคนใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) แนวทางด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ผู้บริหารร่วมกับคณะครูมีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และ 5) แนวทางด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษามีการกำหนดให้การวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สถานศึกษามีปฏิทินงานวิชาการที่กำหนดช่วงเวลาในการวัดผล อาจเป็นผลมาจาก แนวทางการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้สะท้อนถึงความพยายามยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างบูรณาการ ตั้งแต่การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการสาระความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม การวางแผนจัดการเรียนการสอนโดยวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และการกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครูในทุกด้าน แนวทางเหล่านี้เป็นผลจากการประมวลข้อมูลจากบริบทจริงของสถานศึกษา ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร แต่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา ส่งผลให้แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นรูปธรรม ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในระดับสถานศึกษา แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Misty (2007) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมทั้งการจัดการหลักสูตร การสอน การวัดผล และการพัฒนาครู โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนกับบริบทของผู้เรียนและโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระยุทธ ไตรยมูล (2560) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ประสบผลสำเร็จมักเกิดขึ้นจากการมีแนวทางที่ชัดเจนใน แต่ละด้าน ทั้งการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดผล โดยต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Smith (2007) ที่ชี้ว่า ความเชื่อมั่นทางวิชาการของผู้บริหารและครู (academic optimism) มีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้และการสอนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Joseph (2012) ที่พบว่า แนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและสร้างคามยั่งยืนทางการศึกษาในระดับพื้นที่

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.51) ผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวทางที่กำหนดในด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนมีความชัดเจน สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของสถานศึกษาประถมศึกษา จุดแข็งสำคัญคือการกำหนดรูปแบบและ ขั้นตอนที่เป็นระบบ มีการจัดทำปฏิทินงานวิชาการที่ชัดเจน และการเชื่อมโยงผลการประเมินกับ มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถเทียบโอนผลการเรียนในบางกรณีได้อย่างมีหลักเกณฑ์ ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น ความสำเร็จในด้านนี้อาจสะท้อนถึง การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และความตระหนักรู้ของครูต่องบบาทการวัดผลในฐานะเครื่องมือ ส่งเสริมการเรียนรู้ ไม่ใช่เพียงเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์เท่านั้น แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทรัตน์ เจริญกุล (2563) ที่เสนอว่า การบริหารนโยบายทางการศึกษาในยุคใหม่ควรเน้นการใช้ผล การประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้ มากกว่าการใช้เพื่อการตัดสินผลลัพธ์เพียงอย่าง เดียว นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักริ มนต์ประสิทธิ์ (2560) ที่พบว่า โรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาจำเป็นต้องมีแนวทางการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน เพื่รองรับนักเรียนที่มี พื้นฐานการเรียนรู้แตกต่างกัน และเสริมสร้างคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นต่าง ๆ พร้อมกัน นั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุวัชร สุวรรณแสง (2566) ที่ชี้ว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ จะมีความเป็นไปได้สูงหากมีการออกแบบกระบวนการวัดผลที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา และมี การบริหารจัดการเวลาในการดำเนินการอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่าง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีแนวทางการประเมินผลที่สามารถปรับใช้ได้ในทุก ระดับชั้น มีเกณฑ์ที่ชัดเจน และครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร เพื่รองรับการพัฒนาผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่องและรอบด้าน

2.3 ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.54) สะท้อนให้เห็นถึงความ พร้อมของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวอย่างมีระบบ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการ มีโครงสร้างพื้นฐานทางวิชาการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เช่น การมีปฏิทินวิชาการประจำปีที่กำหนด กิจกรรมการวัดผลอย่างชัดเจน การมีเกณฑ์และเครื่องมือประเมินที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตร

แกนกลาง และความสามารถของครูผู้สอนในการออกแบบการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งยังมีการอบรมและพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลผลประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ได้จริง และมีประสิทธิภาพในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษา แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่เห็นว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการในสถานศึกษาควรเริ่มจากการกำหนดกระบวนการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัชร สุวรรณแสง (2566) ที่พบว่า แนวทางการบริหารวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสที่ประสบผลสำเร็จต้องมีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนในบางรายวิชาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรัญญา เปลี่ยนพิพัฒน์ (2560) ที่ชี้ว่า แนวทางการพัฒนาการวัดผลควรออกแบบให้สามารถใช้งานได้ง่าย มีความเข้าใจตรงกันในระดับครู และมีระบบสนับสนุนจากฝ่ายบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ที่พบว่า ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและผู้บริหารอย่างชัดเจนในการจัดทำแผนการวัดผลและติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรส่งเสริมสนับสนุนการนำนโยบายการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นประจำ และต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัด ได้นำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้น ๆ

1.2 ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จึงเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม ครูในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ จึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบ วางแผน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้เข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาตนเองเป็นประจำ รวมทั้งควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการโดยเฉพาะ สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับของสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางและการพัฒนารูปแบบแนวทางการบริหารงานวิชาการเฉพาะด้าน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีบริบทต่างกัน เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน
คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ
เรียนรู้. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- เกษม วัฒนชัย. (2555). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- คำหมาน คนโค. (2542). ทางก้าวหน้าของครุมีอาชีพ. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- จักรี มนต์ประสิทธิ์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา อำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จำเนียร พลหาญ. (2553). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น.

ทิตินา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ รุญเจริญ. (2545). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ : ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

นันทรัตน์ เจริญกุล. (2563). การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทวัน พูลกำลัง. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวนอร์มัล. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์. (2560). แนวคิดสู่การปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระเรื่องการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2534). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารศิลปะการจัดการ.

พิสนุ ฟองศรี. (2550). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทพอเพอร์ตี จำกัด.

ภาณุวัชร สุวรรณแสง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 3(3), 1-14.

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วรัญญา เปลี่ยนพิพัฒน์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

วีระยุทธ ไตรยมูล. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย. (2559). วิธีสอนทั่วไป (*Method of Teaching*). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมาน อัสวภูมิ. (2541). การบริหารการศึกษายุคใหม่ : แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ. อุบลราชธานี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. Retrieved สืบค้นเมื่อ วันที่ 30 เมษายน 2567 <https://mkarea1.go.th/report/reportoperate-66/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

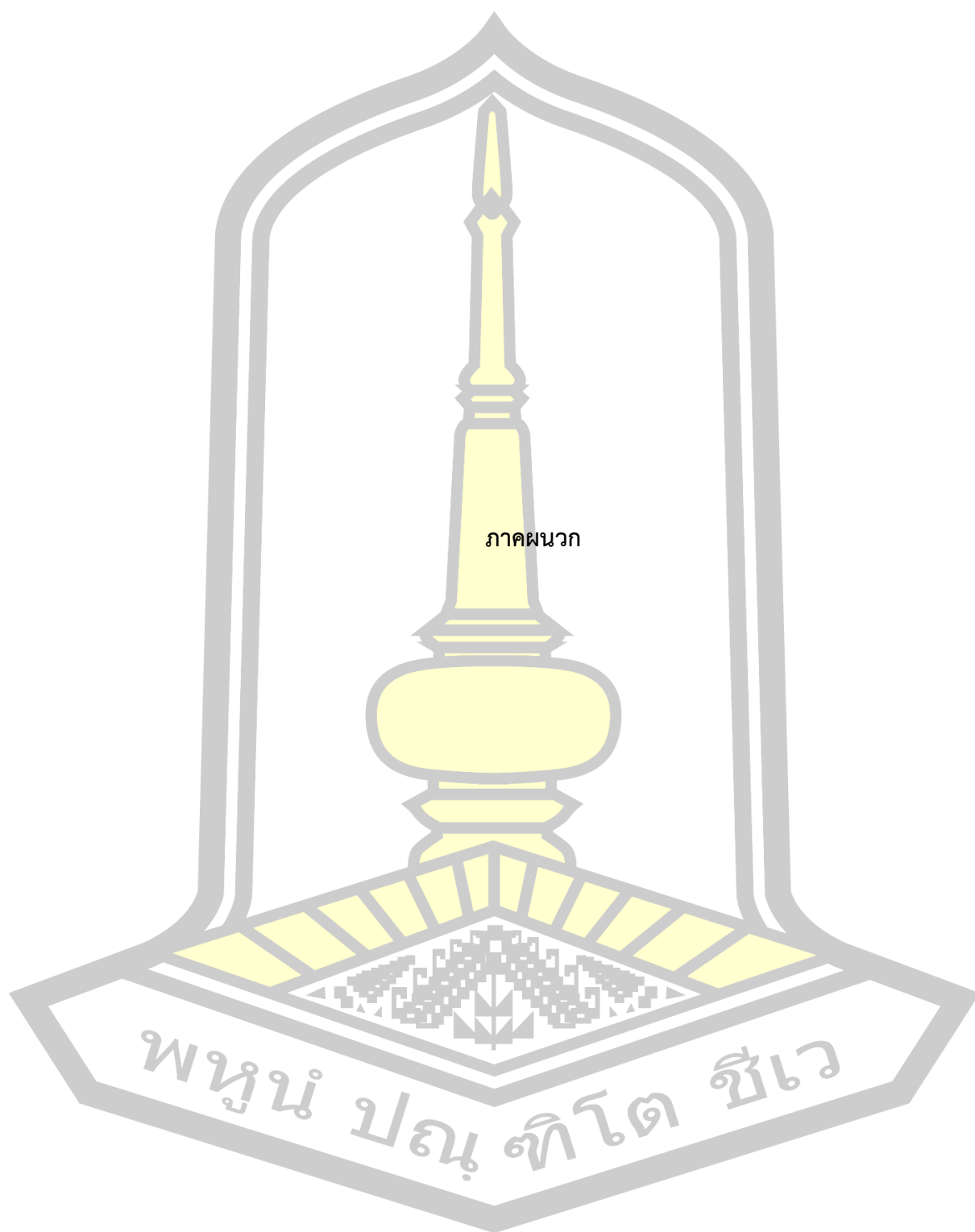
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สิริอร วิชชาวุธ. (2554). จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

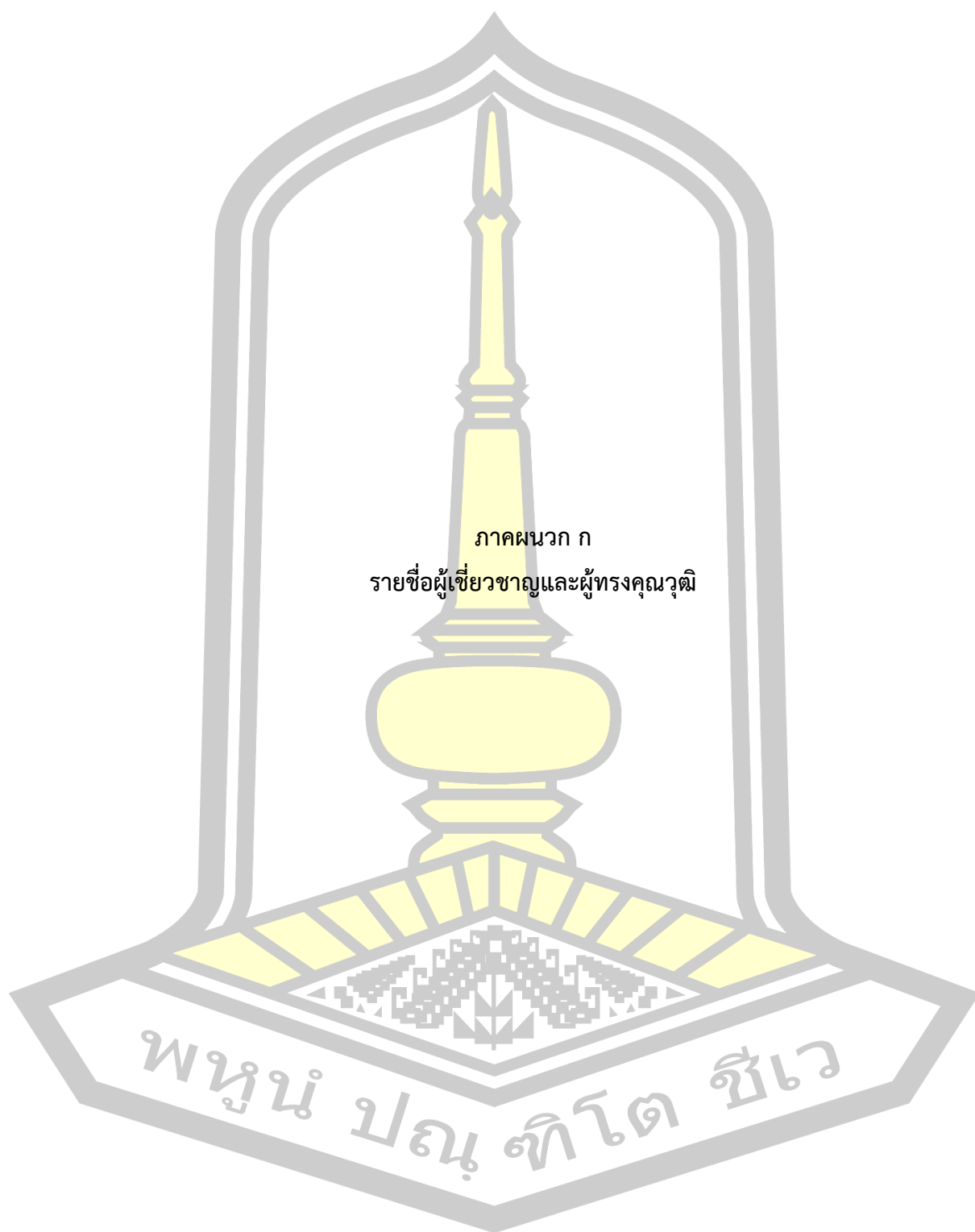
สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อัคร อูระงาม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วารสารการบริหารและนเทศการศึกษา, 8(2), 218–232.
- อำภา บุษยช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Carter, R., & McCarthy, M., (2013). *Vocabulary and language teaching*. London: Routledge.
- Faber, C. F. a. S., Gilbert F.,. (1970). *Elementary School Administration Theory and Practice*. New York: Rinchart and Winston.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw–hill Book.
- Grossman, P. (2009). Teaching practice: A cross-professional perspective. *Teachers College Record*, 111(9), 2055–2100.
- Hallinger Phillip And Murphy Joseph. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The elementary school journal*, 86(No. 2).
- Joseph, K. (2012). Academic Optimism and Community Engagement in USA Schools. *Journal of Educational Management*, 26(5), 77-78.
- Kenneth, T. (2010). The Influence of School Architecture on Academic Achievement. *Journal of Educational Administration*, 38(4)(309-330).
- Misty. (2007). *Elementary school administration theory and practice*. New York: Rinchart and Winston.
- Robert, F. S. (Administration Behaviour in Education). 1975. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Sergiovanni, E. (1980). *Education Governance and Administrative*. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice- Hall.
- Smith, E. W. a. O. (1969). *The Education's Encyclopedia*. New Jersey. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Smith, P. A. (2007). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5), 556–568.
- Taba, H. (1992). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace & World.

ภาคผนวก

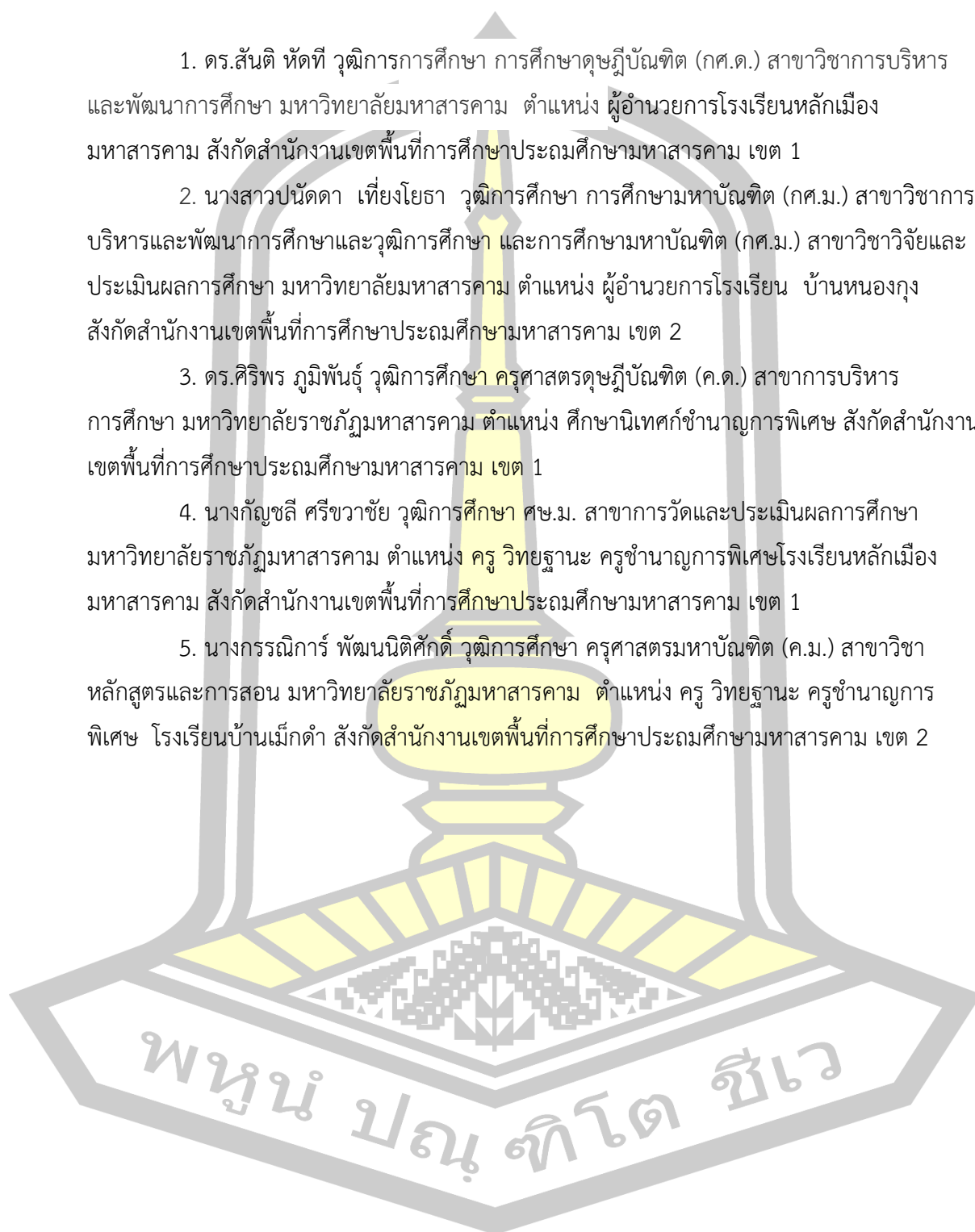
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

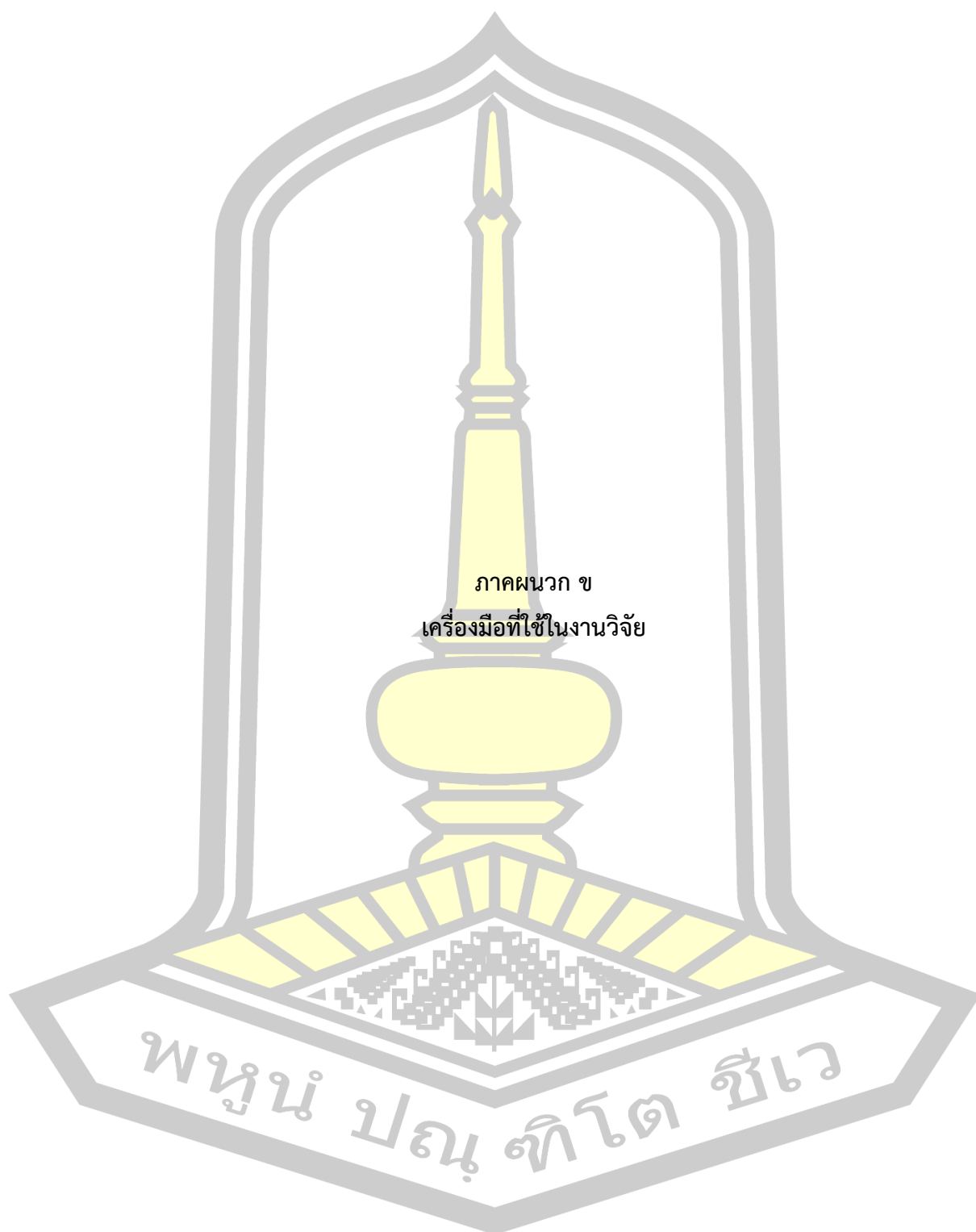
1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) สาขาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และวุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาสถิติและการวิจัยทาง
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ดร.ชำนาญ ทุมพุม่า ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่า
ตูมดอนเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1
3. ดร.ศศิธดา พันชัยภู คุรุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
4. นางวิจิตรา เพ็ชรกอง วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
หลักเมืองมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
5. อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎี
บัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาค
วิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สันติ หัตถ์ วุฒิการการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหลักเมือง มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. นางสาวปนัดดา เทียงโยธา วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาและวุฒิการศึกษา และการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านหนองกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
3. ดร.ศิริพร ภูมิพันธุ์ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
4. นางกัญชลี ศรีขวชัย วุฒิการศึกษา ศษ.ม. สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนหลักเมือง มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
5. นางกรรณิการ์ พัฒนนิติศักดิ์ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนบ้านเม็กดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย ซึ่งจะนำไปใช้เพื่อสรุปผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้ผลการวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อเกิดคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านได้ตอบแบบประเมินครบถ้วนหรือไม่ แบบประเมินที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้น จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้

5. หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม สามารถติดต่อได้โดยตรงที่ผู้วิจัย นายชาติชาย พรณะ หมายเลขโทรศัพท์ 083 - 3427610 หรือ E-mail: 66010581022@msu.ac.th

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

สแกนเพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายชาติชาย พรณะ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ท่านปฏิบัติงาน

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() หัวหน้างานวิชาการ

2. ขนาดสถานศึกษา

() โรงเรียนขนาดเล็ก

() โรงเรียนขนาดกลาง

() โรงเรียนขนาดใหญ่

() โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์” แต่ละข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ระดับของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ตามสภาพจริงในปัจจุบัน จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ให้ครูในสถานศึกษาเข้ามาบริหารในด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น										
34.	มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนต่อไป										
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน											
35.	กำหนดจุดประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้										
36.	วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหา										
37.	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล										
38.	สถานศึกษามีการนำผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลในปีถัดไป										
39.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลตนเอง										
40.	สถานศึกษานำผลจากการวัดและประเมินผล การรู้เรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียน										

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ใช้กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

2. ผู้ให้สัมภาษณ์นี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูผู้ได้รับรางวัล หรือครูผู้รับผิดชอบด้านงานวิชาการ

3. ขอความกรุณาท่านโปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ตามประเด็นคำถามที่กำหนด โดยพิจารณาจากสภาพจริงของสถานศึกษาที่ท่านดำเนินการ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการแต่ละด้าน

นายชาติชาย พรรณะ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิตโต ชีวะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ปฏิบัติงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
5. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อกลับ.....
6. ให้สัมภาษณ์ในวันที่ เดือน..... พ.ศ.

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาของท่าน มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยรูปแบบและแนวทางใด จึงทำให้งานวิชาการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา
.....
.....
.....
2. สถานศึกษาของท่าน มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันอย่างไร และมีวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบใด ที่ทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
.....
.....
.....
3. สถานศึกษาของท่าน มีการวางแผนการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร และมีแนวทางในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมผู้เรียนอย่างไร
.....
.....
.....

4. สถานศึกษาของท่าน มีแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาครูด้านความสามารถในการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. สถานศึกษาของท่านมีแนวทางในการการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

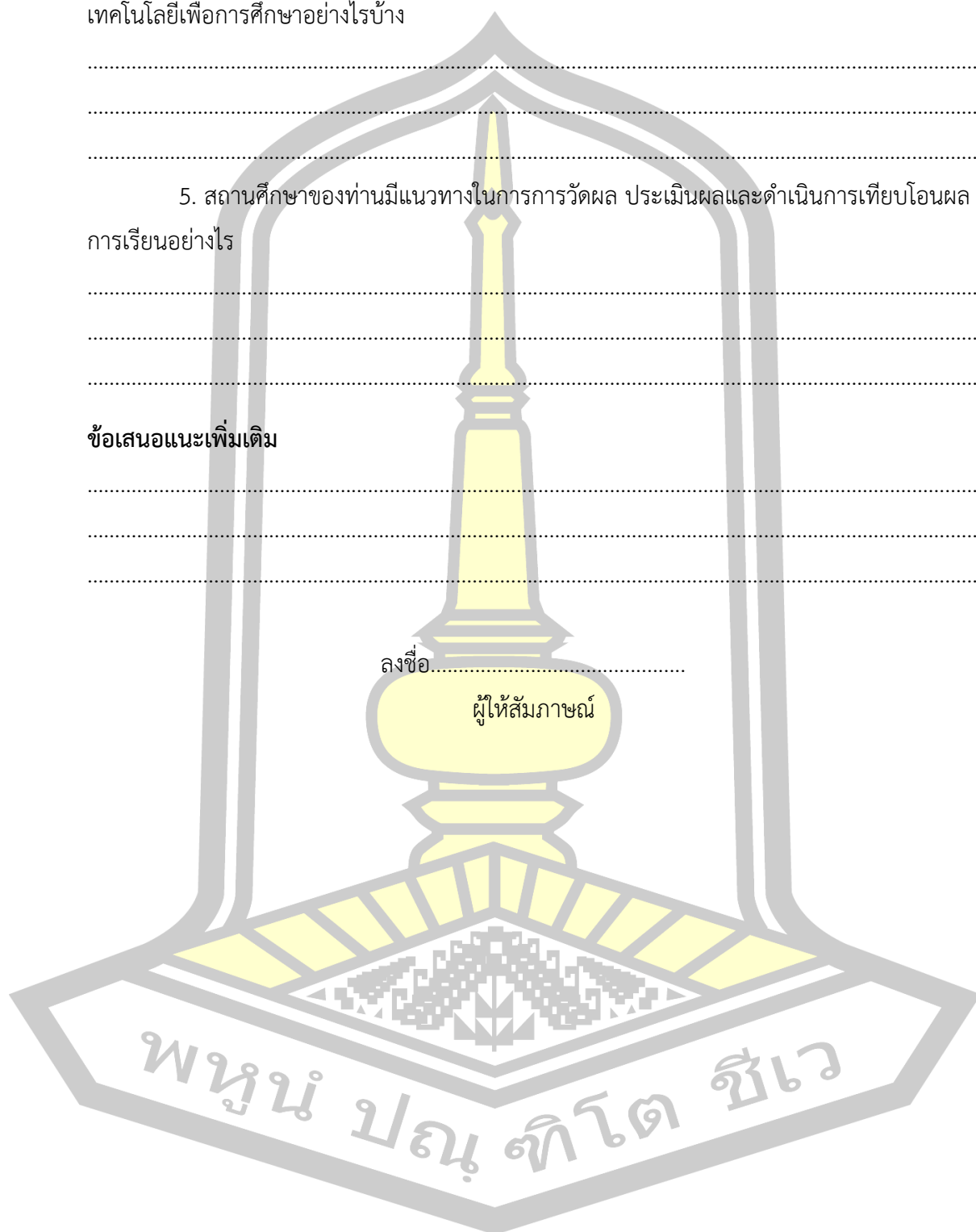
.....

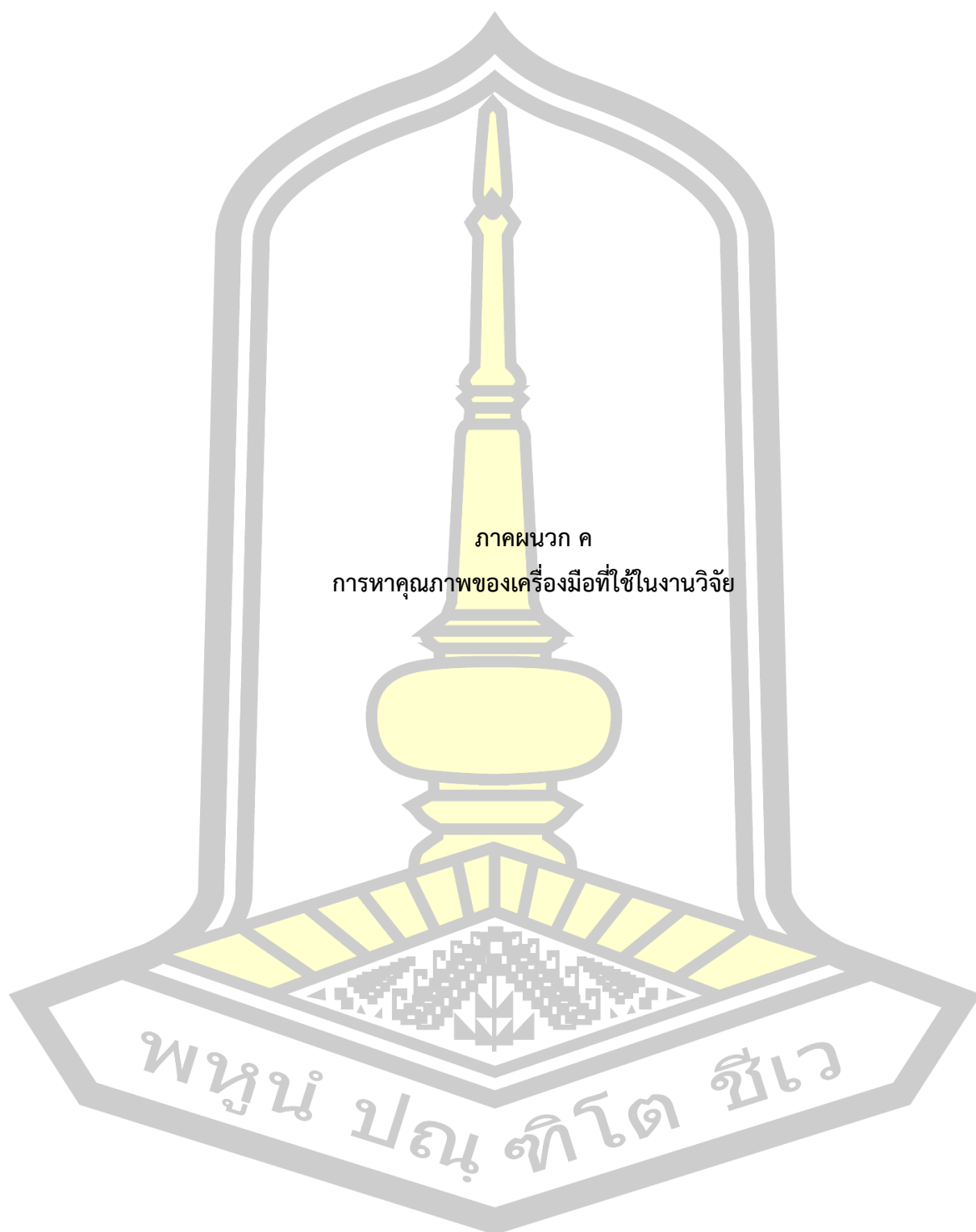
.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้ให้สัมภาษณ์

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตาราง 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
10	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
28	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
30	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
39	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 29 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.724*	0.659*	24	0.781*	0.701*
2	0.551*	0.339*	25	0.802*	0.723*
3	0.789*	0.578*	26	0.82*	0.717*
4	0.772*	0.635*	27	0.847*	0.717*
5	0.717*	0.621*	28	0.825*	0.73*
6	0.808*	0.728*	29	0.83*	0.729*
7	0.741*	0.703*	30	0.862*	0.653*
8	0.753*	0.774*	31	0.842*	0.748*
9	0.845*	0.781*	32	0.805*	0.792*
10	0.831*	0.685*	33	0.775*	0.686*
11	0.816*	0.72*	34	0.816*	0.685*
12	0.755*	0.689*	35	0.729*	0.814*
13	0.843*	0.615*	36	0.807*	0.713*
14	0.797*	0.686*	37	0.822*	0.754*
15	0.829*	0.64*	38	0.802*	0.656*
16	0.812*	0.701*	39	0.814*	0.737*
17	0.836*	0.767*	40	0.81*	0.836*
18	0.826*	0.675*			
19	0.726*	0.436*			
20	0.795*	0.746*			
21	0.831*	0.665*			
22	0.833*	0.745*			
23	0.824*	0.713*			

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น(Cronbach's alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ"ค่าอำนาจจำแนก"(Discrimination)ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และคุณภาพทั้งฉบับ "ค่าความเชื่อมั่น" (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α)

สรุปผลการวิเคราะห์ดังตาราง

ตาราง 30 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น
1	0.724*	0.924
2	0.551*	
3	0.789*	
4	0.772*	
5	0.717*	
6	0.808*	
7	0.741*	
8	0.753*	
9	0.845*	
10	0.831*	
11	0.816*	
12	0.755*	
13	0.843*	
14	0.797*	
15	0.829*	
16	0.812*	
17	0.836*	
18	0.826*	
19	0.726*	
20	0.795*	
21	0.831*	
22	0.833*	
23	0.824*	

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น
24	0.781*	0.924
25	0.802*	
26	0.82*	
27	0.847*	
28	0.825*	
29	0.83*	
30	0.862*	
31	0.842*	
32	0.805*	
33	0.775*	
34	0.816*	
35	0.729*	
36	0.807*	
37	0.822*	
38	0.802*	
39	0.814*	
40	0.81*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า แบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.551 ถึง 0.862 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.924

พูน ปณ จิต ชีเว

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น(Cronbach's alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ"ค่าอำนาจจำแนก"(Discrimination)ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และคุณภาพทั้งฉบับ "ค่าความเชื่อมั่น" (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α)

สรุปผลการวิเคราะห์ดังตาราง

ตาราง 31 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น
1	0.659*	0.918
2	0.339*	
3	0.578*	
4	0.635*	
5	0.621*	
6	0.728*	
7	0.703*	
8	0.774*	
9	0.781*	
10	0.685*	
11	0.72*	
12	0.689*	
13	0.615*	
14	0.686*	
15	0.64*	
16	0.701*	
17	0.767*	
18	0.675*	
19	0.436*	
20	0.746*	
21	0.665*	
22	0.745*	
23	0.713*	

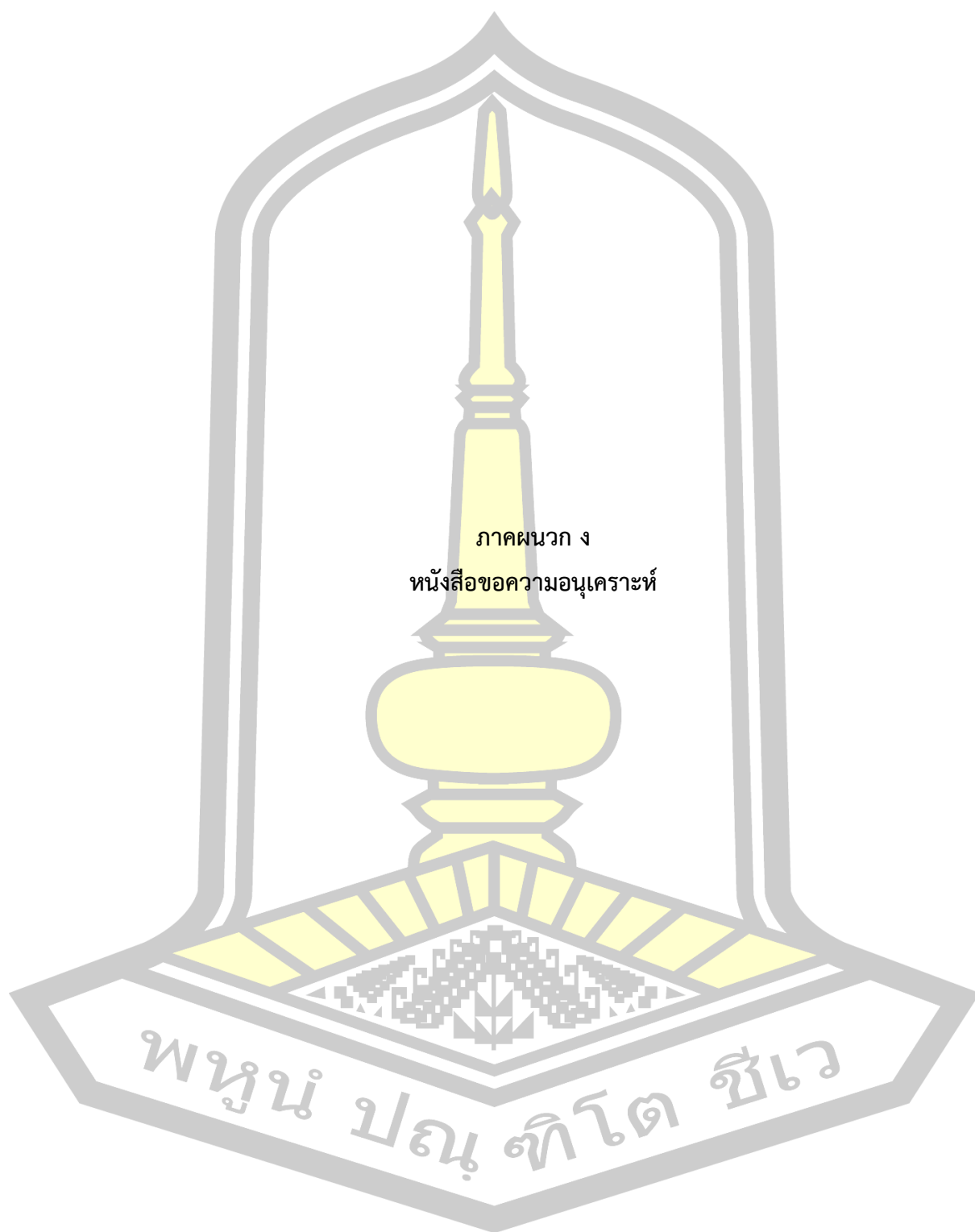
ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น
24	0.701*	0.918
25	0.723*	
26	0.717*	
27	0.717*	
28	0.73*	
29	0.729*	
30	0.653*	
31	0.748*	
32	0.792*	
33	0.686*	
34	0.685*	
35	0.814*	
36	0.713*	
37	0.754*	
38	0.656*	
39	0.737*	
40	0.836*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า แบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.339 ถึง 0.836 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.918

พหุ ประถมศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1376

วันที่ 1 เมษายน 2568

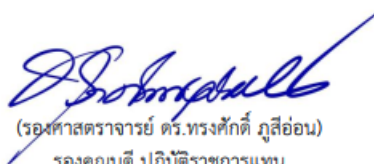
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นายชาติชาย พระณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสออ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ ๖1714

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ชำนาญ ทุมพุมมา

ด้วย นายชาติชาย พรณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ กุลีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0833427610

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ อว 0605.5(2)/ว1376

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ศศิธรดา พันชัยภู

ด้วย นายชาติชาย พรหมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0833427610

พูน ปณ ทัต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว1376

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางวิจิตราภรณ์ เพ็ชรทอง

ด้วย นายชาติชาย พระณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ก.ม. การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อมีสัจจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

D. Schmiedel

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0833427610

พหุคูณ ปณ จีโตะ ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1376

วันที่ 1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ

ด้วย นายชาติชาย พรรณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว1377

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขออนุญาตเครื่อหัดดลองใช้เครื่อมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ (บ่อใหญ่เรื่อศิลปะ)

ด้วย นายชาติชาย พรณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อ "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าว เข้าทดลองใช้เครื่อมือวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0833427610

พหุบัน ปณ จิตโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1377

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย

ด้วย นายชาติชาย พรณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายชาติชาย พรณะ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ วุฒิอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0833427610

บุญ ภิไธย

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1377

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหัวโนนทอง

ด้วย นายชาติชาย พรหมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตระนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายชาติชาย พรหมะ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0833427610

พูน ปณ ทัต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1715

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.สันติ หัตถิ

ด้วย นายชาติชาย พรหมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0833427610

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1705

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ศิริพร ภูมิพันธ์

ด้วย นายชาติชาย พรหมะ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-9852

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1715

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางกัญชลี ศรีขวชัย

ด้วย นายชาติชาย พรรณะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0833427610

๗๗ ปณ จกโต ๗

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1715

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางกรรณิการ์ พัฒนนิติกดิ์

ด้วย นายชาติชาย พรหมะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิต จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0833427610

ชน ปณ จิตโต

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1715

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวปนัดดา เทียงโยธา

ด้วย นายชาติชาย พรณะ นิลิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

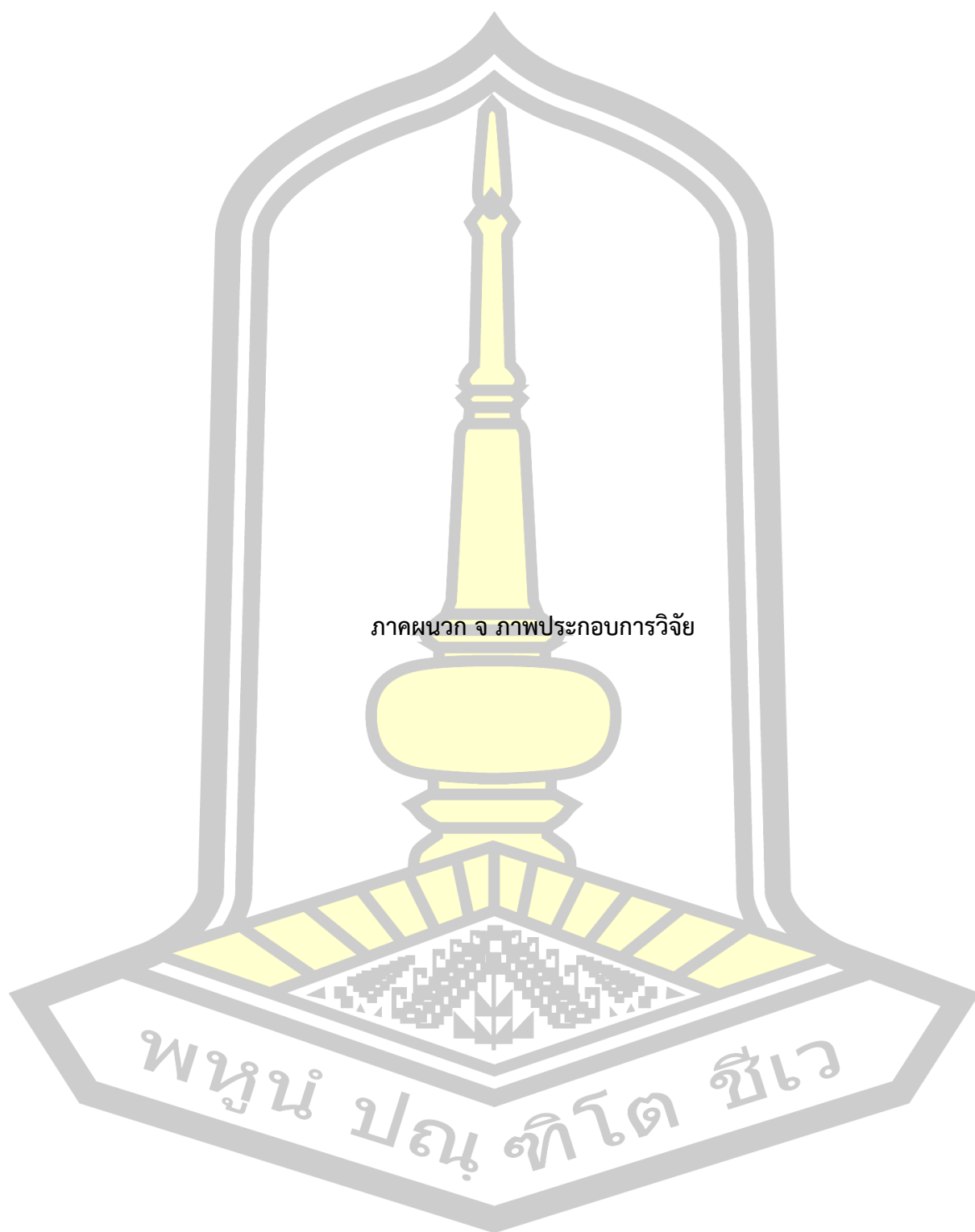
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสุอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0833427610

ชน ปณ จิตโต

ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย

พูน ปณ จิต ชีเว

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

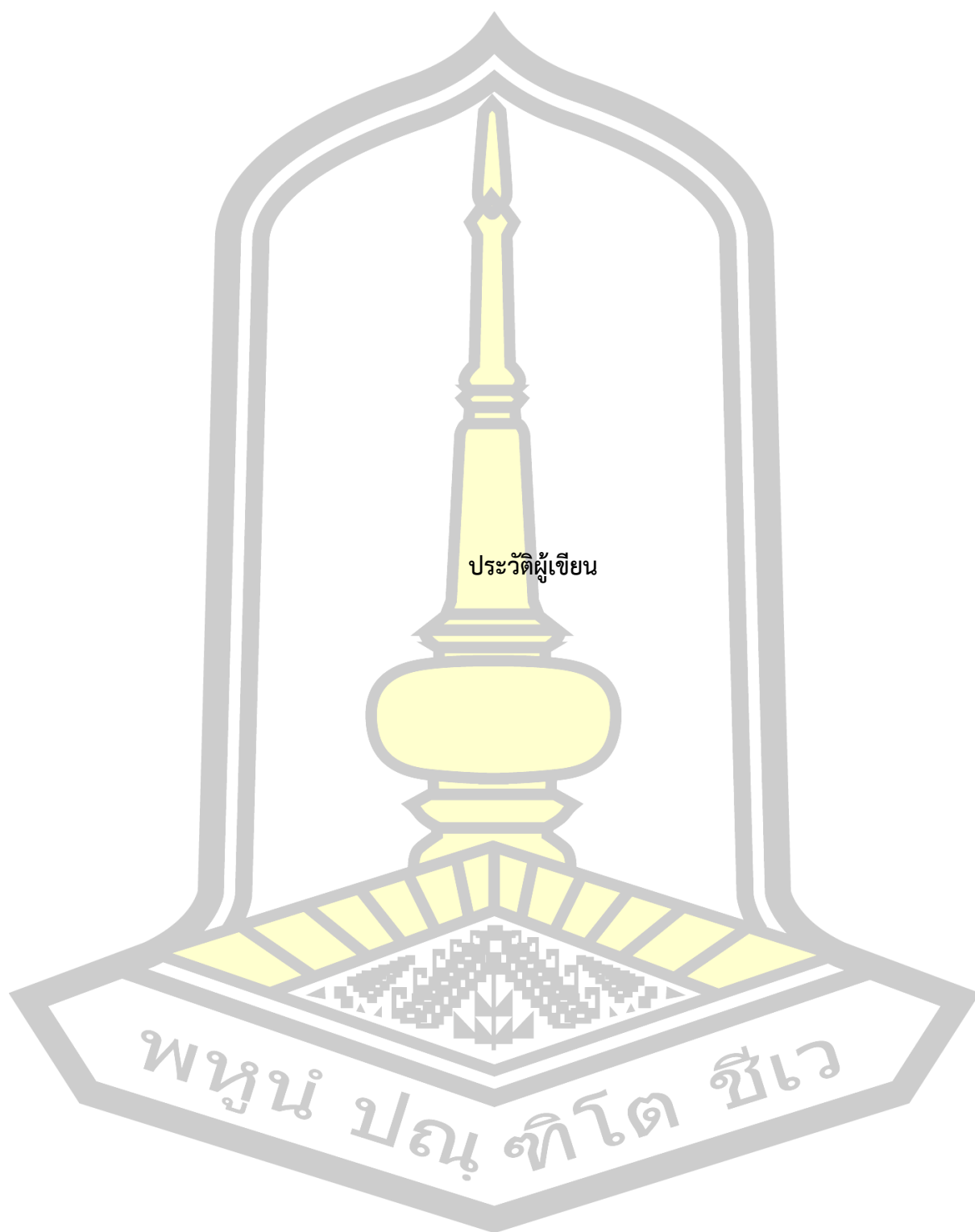
โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
โรงเรียนบ้านท่าขนาย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายชาติชาย พรณะ
วันเกิด วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 2/1 ซอยริมคลองสมถวิล 47 ถนนริมคลองสมถวิล ตำบลตลาด
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวันครู 2502 ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
รหัสไปรษณีย์ 44000 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2539 ประถมศึกษา
โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2550 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2555 ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.)
สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีวะ